

I

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie je povinné)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 216/2008

z 20. februára 2008

o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje smernica Rady 91/670/EHS, nariadenie (ES) č. 1592/2002 a smernica 2004/36/ES

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 80 ods. 2,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽²⁾,

keďže:

- (1) V civilnom letectve by sa mala za každých okolností zaručiť vysoká a jednotná úroveň ochrany európskych občanov prijatím spoločných bezpečnostných predpisov a opatrení, pomocou ktorých sa zaručí, aby výrobky, osoby a organizácie v Spoločenstve splňali tieto predpisy, ako aj predpisy prijaté na ochranu životného prostredia. Prispelo by to k uľahčeniu voľného pohybu tovaru, osôb a organizácií na vnútornom trhu.
- (2) Okrem toho lietadlá tretích krajín, ktoré vykonávajú lety smerom na územie, na ktoré sa vzťahuje zmluva, v ňom alebo z neho, by mali podliehať riadnemu dohľadu na

úrovni Spoločenstva v rámci obmedzení Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve, ktorý bol podpísaný v Chicagu 7. decembra 1944 (ďalej len „Chicagský dohovor“), ktorého stranami sú všetky členské štáty.

- (3) Chicagský dohovor už ustanovuje minimálne normy na zaistenie bezpečnosti civilného letectva a ochrany životného prostredia, ktorá s ňou súvisí. Základné požiadavky a predpisy Spoločenstva prijaté na ich vykonávanie by mali zabezpečiť, aby si členské štáty plnili povinnosti, ktoré im Chicagský dohovor ukladá, vrátane povinností voči tretím krajinám.
- (4) Spoločenstvo by malo v súlade s normami a odporúčanými postupmi Chicagského dohovoru ustanoviť základné požiadavky na výrobky, súčasti a zariadenia leteckej techniky, na osoby a organizácie, ktoré sa podieľajú na prevádzke lietadiel, a na osoby, ktoré sa podieľajú na výcviku a zdravotných prehliadkach pilotov, a výrobky, ktoré sa pri nich využívajú. Komisia by mala byť poverená vypracovaním potrebných vykonávacích predpisov.
- (5) Nebolo by vhodné, aby spoločným pravidlám podliehali všetky lietadlá, a to najmä lietadlá jednoduchej konštrukcie alebo lietadlá, ktoré sú prevádzkované najmä na miestnej úrovni, a lietadlá, ktoré boli vyrobené amatérsky, sú vzácne alebo existujú len v malom počte; tieto lietadlá by preto mali zostať pod regulačnou kontrolou členských štátov bez toho, aby takúto vnútroštátnu úpravu museli iné členské štáty podľa tohto nariadenia uznávať. Mali by sa však prijať primerané opatrenia na celkové zvýšenie bezpečnosti rekreačného lietania. Pozornosť by sa mala venovať hlavne letúnom a vrtuľníkom s nízkou maximálnou vzletovou hmotnosťou a tým, ktorých výkon sa zvyšuje, ktoré môžu lietať v celom Spoločenstve a vyrábajú sa priemyselne.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 185, 8.8.2006, s. 106.

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu zo 14. marca 2007 (Ú. v. EÚ C 301 E, 13.12.2007, s. 103), spoločná pozícia Rady z 15. októbra 2007 (Ú. v. EÚ C 277 E, 20.11.2007, s. 8) a pozícia Európskeho parlamentu z 12. decembra 2007. Rozhodnutie Rady z 31. januára 2008.

Možno ich teda lepšie regulovať na úrovni Spoločenstva s cieľom ustanoviť potrebnú jednotnú úroveň bezpečnosti a ochrany životného prostredia.

ich rozsah prísne obmedzí a pokiaľ budú podliehať vhodnej kontrole Spoločenstva.

- (6) Rozsah opatrení Spoločenstva by sa mal jasne vymedziť, aby sa dali jednoznačne určiť osoby, organizácie a výrobky, ktoré podliehajú tomuto nariadeniu a jeho vykonávacím predpisom. Tento rozsah by sa mal jasne vymedziť odkazom na zoznam lietadiel, ktoré sú vyňaté z uplatňovania tohto nariadenia.
- (7) Výrobkom, súčastiam a zariadeniam leteckej techniky, prevádzkovateľom, ktorí sa podieľajú na obchodnej leteckej doprave, ako aj pilotom a osobám a organizáciám, ktoré sa podieľajú na výcviku a zdravotných prehliadkach pilotov, a výrobkom, ktoré sa pri nich využívajú, by sa malo vydať osvedčenie alebo preukaz spôsobilosti, ak splnia základné požiadavky, ktoré ustanoví Spoločenstvo v súlade s normami a odporúčanými postupmi Chicagského dohovoru. Komisia by mala byť poverená vypracovaním potrebných vykonávacích predpisov na vytvorenie podmienok pre vydanie osvedčenia alebo podmienok pre jeho náhradu vyhlásením o spôsobilosti s prihliadnutím na riziká spojené s rôznymi druhmi prevádzky, ako sú určité typy leteckých prác a miestnych letov malými lietadlami.
- (8) Pravidlá prevádzky a udeľovania preukazov spôsobilosti pre neobchodné prevádzky by sa mali upraviť vzhľadom na zložitosť lietadla a mala by sa stanoviť príslušná definícia.
- (9) Oprávnenia rekreačného pilota v preukazoch spôsobilosti by sa mali obmedziť absolvovaným výcvikom na účely získania príslušných kvalifikácií v súlade s vykonávacími predpismi.
- (10) Na dosiahnutie cieľov Spoločenstva v oblasti voľného pohybu tovaru, osôb a služieb, ako aj v oblasti spoločnej dopravnej politiky by mali členské štáty bez ďalších požiadaviek a hodnotenia akceptovať výrobky, súčasti a zariadenia, organizácie a osoby, ktorým bolo vydané osvedčenie a preukaz spôsobilosti v súlade s týmto nariadením a jeho vykonávacími predpismi.
- (11) Mala by sa zaručiť dostatočná flexibilita pre prípad osobitných okolností, ako napr. naliehavých bezpečnostných opatrení, nepredvídaných alebo obmedzených prevádzkových potrieb. Mal by sa ustanoviť aj iný prostriedok na dosiahnutie rovnocennej úrovne bezpečnosti. Členské štáty by mali mať právo udeľovať výnimky z požiadaviek tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov, pokiaľ sa
- (12) Je potrebná lepšia organizácia vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, aby niektoré úlohy, ktoré sa v súčasnosti vykonávajú na úrovni Spoločenstva alebo na vnútroštátnej úrovni, mohol plniť jeden špecializovaný odborný orgán. Je preto potrebné, aby sa v rámci existujúcej inštitucionálnej štruktúry Spoločenstva a vyváženej právomocí zriadila Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (ďalej len „agentúra“). Je preto potrebné a vhodné, aby agentúra bola orgánom Spoločenstva s právnou subjektivitou a vykonávacími právomocami, ktoré mu zveruje toto nariadenie.
- (13) V rámci inštitucionálneho systému Spoločenstva sú za vykonávanie práva Spoločenstva v prvom rade zodpovedné členské štáty. Úlohy súvisiace s osvedčovaním, ktoré vyžaduje toto nariadenie a jeho vykonávacie predpisy, by sa preto mali vykonávať na národnej úrovni. V určitých jasne vymedzených prípadoch by však aj agentúra mala byť oprávnená vykonávať úlohy súvisiace s osvedčovaním uvedené v tomto nariadení. Z rovnakého dôvodu by sa malo agentúre povoliť prijať potrebné opatrenia súvisiace s prevádzkou lietadiel, kvalifikáciou posádky alebo bezpečnosťou lietadiel tretích krajín, ak sa tak najlepšie zaručí jednotnosť a uľahčí fungovanie vnútorného trhu.
- (14) Nariadením (ES) č. 2111/2005⁽¹⁾ sa ukladá agentúre povinnosť oznámiť všetky informácie, ktoré by mohli byť relevantné pre aktualizáciu zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí z bezpečnostných dôvodov podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v Spoločenstve. Ak agentúra zamietne na základe tohto nariadenia udeliť oprávnenie leteckému dopravcovi, mala by poskytnúť Komisii všetky príslušné údaje, z ktorých toto zamietnutie vychádza, aby mohol byť v prípade potreby názov leteckého dopravcu zapísaný do uvedenej listiny.
- (15) Účinné fungovanie systému bezpečnosti civilného letectva Spoločenstva v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, si vyžaduje, aby sa posilnila spolupráca medzi Komisiou, členskými štátmi a agentúrou pri odhaľovaní nebezpečných podmienok a prijímaní prípadných nápravných opatrení.
- (16) Podpora „kultúry bezpečnosti“ a riadne fungovanie regulačného systému v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, si vyžaduje, aby incidenty a nepríjemné udalosti

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 zo 14. decembra 2005 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, a o informovaní cestujúcich v leteckej doprave o totožnosti prevádzkujúceho leteckého dopravcu (Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2005, s. 15).

spontánne ohlasovali ich svedkovia. Takéto ohlasovanie by sa uľahčilo vytvorením nerepresívneho prostredia a členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na ochranu takýchto informácií a ich poskytovateľov.

- (17) Výsledky vyšetrovaní leteckých nehôd by sa mali čo najskôr využiť, najmä ak súvisia s chybnou konštrukciou lietadla a/alebo jeho funkčnosťou, aby sa zaručila dôvera spotrebiteľov v leteckú dopravu.
- (18) S cieľom napomáhať dosahovanie bezpečnostných cieľov tohto nariadenia by Spoločenstvu mali byť udelené právomoci ukladať finančné postihy držiteľom osvedčení a agentúra by mala vydávať povolenia. V súlade s právnym poriadkom Spoločenstva by tieto finančné postihy mala ukladať Komisia konajúca na základe odporúčania agentúry. Malo by sa zdôrazniť, že prostredníctvom zavedenia finančných postihov bude môcť Komisia reagovať na porušovanie pravidiel citlivejšie, pružnejšie a diferencovanejšie než iba odobratím osvedčenia.
- (19) Keďže všetky rozhodnutia prijaté Komisiou podľa tohto nariadenia možno preskúmať Súdny dvorom v súlade so zmluvou, Súdny dvor by mal mať v súlade s jej článkom 229 neobmedzenú súdnu právomoc vo vzťahu k rozhodnutiam, ktorými Komisia ukladá pokuty alebo penále.
- (20) V dôsledku zvýšeného záujmu o zdravie a pohodu cestujúcich počas letu je potrebné vyvinúť lietadlá takej konštrukcie, ktorá lepšie ochráni bezpečnosť a zdravie cestujúcich.
- (21) Ciele tohto nariadenia sa dajú účinne dosiahnuť spoluprácou s tretími krajinami. V takomto prípade sa môžu ustanovenia tohto nariadenia a jeho vykonávacie predpisy prispôbiť prostredníctvom dohôd Spoločenstva s týmito krajinami. Členským štátom by sa však aj bez takýchto dohôd malo umožniť uznávať povolenia tretej krajiny udelené pre zahraničné výrobky, súčasti a zariadenia, organizácie a personál, pokiaľ budú podliehať vhodnej kontrole Spoločenstva.
- (22) Agentúre by sa na to, aby mohla Spoločenstvu náležite pomáhať, malo umožniť rozvíjať svoje odborné znalosti vo všetkých oblastiach bezpečnosti civilného letectva a ochrany životného prostredia, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Mala by pomáhať Komisii pri príprave potrebných právnych predpisov a členským štátom a priemyslu pri ich vykonávaní. Mala by byť schopná vydávať certifikačné špecifikácie a poradenský materiál a aby mohla robiť technické nálezy a vydávať požadované osvedčenia, mala by
- pomáhať Komisii pri monitorovaní uplatňovania tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov a mali by sa jej zveriť právomoci potrebné na uskutočňovanie jej úloh.
- (23) Komisia a členské štáty by mali byť zastúpené v správnej rade, aby mohli účinne kontrolovať činnosť agentúry. Správnej rade by sa mali zveriť právomoci potrebné na zostavenie rozpočtu, overenie jeho plnenia, prijatie príslušných finančných pravidiel, zavedenie transparentných pracovných postupov pre rozhodovací proces agentúry a vymenovanie výkonného riaditeľa. Je tiež vhodné, aby agentúra mohla vykonávať výskum a organizovať vhodnú spoluprácu s Komisiou a členskými štátmi. Je žiaduce, aby agentúra pomáhala Spoločenstvu a jeho členským štátom v oblasti medzinárodných vzťahov vrátane harmonizácie predpisov, uznávania povolení a technickej spolupráce a aby bola oprávnená nadväzovať vhodné vzťahy s leteckými úradmi tretích krajín a s medzinárodnými organizáciami príslušnými v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.
- (24) V záujme transparentnosti by v správnej rade agentúry mali byť zastúpení pozorovatelia zainteresovaných strán.
- (25) Verejný záujem vyžaduje, aby agentúra zakladala svoju činnosť v oblasti bezpečnosti výhradne na nezávislých odborných posudkoch a aby pritom dôsledne uplatňovala toto nariadenie a predpisy, ktoré prijala Komisia na jeho vykonanie. Na tento účel by mal všetky rozhodnutia agentúry v oblasti bezpečnosti prijímať jej výkonný riaditeľ, ktorý by mal disponovať vysokým stupňom flexibility na to, aby mohol využívať poradenstvo a organizovať vnútorný chod agentúry. Ak však bude agentúra nútená vypracovať návrh pravidiel všeobecnej povahy, ktoré budú vykonávať vnútroštátne orgány, do rozhodovacieho procesu by sa mali zapojiť aj členské štáty.
- (26) Je potrebné zabezpečiť, aby strany, ktorých sa rozhodnutia agentúry týkajú, mohli uplatniť potrebné opravné prostriedky spôsobom, ktorý zodpovedá špecifickej povahe civilného letectva. Mal by sa zaviesť vhodný odvolací mechanizmus, aby sa proti rozhodnutiam výkonného riaditeľa dalo odvolať u špecializovanej odvolacej rady, ktorej rozhodnutia môžu byť zase predmetom konania na Súdnom dvore.
- (27) V záujme zaručenia úplnej samostatnosti a nezávislosti agentúry by sa jej mal prideliť samostatný rozpočet, ktorého príjmy by pochádzali najmä z príspevku Spoločenstva a z poplatkov užívateľov systému. Žiadny finančný príspevok, ktorý agentúra dostala od členských štátov, tretích krajín alebo iných subjektov, by nemal ohroziť jej

nezávislosť a nestrannosť. Na príspevok Spoločenstva a všetky ostatné dotácie hradené zo všeobecného rozpočtu Európskej únie by sa mal vzťahovať rozpočtový postup Spoločenstva. Účtovný audit by mal vykonávať Dvor audítorov.

(28) Skôr ako sa zriadia miestne pracoviská agentúry, malo by sa ustanoviť, aké požiadavky sa musia splniť a aký príspevok musí dotknutý členský štát poskytnúť.

(29) Keďže ciele tohto nariadenia, a to ustanovenie a jednotné uplatňovanie spoločných pravidiel v oblasti bezpečnosti civilného letectva a ochrany životného prostredia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu celoeurópskeho rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(30) Uznáva sa, že na to, aby sa dosiahol vhodný celoeurópsky rozmer, vďaka ktorému by sa uľahčilo zlepšovanie bezpečnosti civilného letectva v Európe, by sa malo presadzovať zapojenie európskych krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie. Európske krajiny, ktoré so Spoločenstvom uzavreli dohody o prijatí a uplatňovaní *acquis* Spoločenstva v oblasti, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie, by sa mali zapojiť do jeho úsilia v súlade s podmienkami dohodnutými v rámci týchto dohôd.

(31) Za všeobecný cieľ sa považuje účinný prenos funkcií a úloh vrátane tých, ktoré vyplývajú zo spolupráce členských štátov prostredníctvom Spojených leteckých úradov, z členských štátov na agentúru, ktorý neznižuje súčasnú vysokú úroveň bezpečnosti a neohrozí harmonogramy osvedčovania. Je potrebné prijať vhodné opatrenia, aby sa zabezpečil potrebný prechod.

(32) Toto nariadenie stanovuje spoločné pravidlá v oblasti civilného letectva a zriaďuje Európsku agentúru pre bezpečnosť letectva. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1592/2002 z 15. júla 2002 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva ⁽¹⁾ by sa malo preto zrušiť.

(33) Týmto nariadením sa ustanovuje vhodný a komplexný rámec na vymedzenie a vykonávanie spoločných technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného

letectva. Príloha III k nariadeniu Rady (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva ⁽²⁾ a smernica Rady 91/670/EHS zo 16. decembra 1991 o vzájomnom uznávaní licencií leteckého personálu pre výkon činností v civilnom letectve ⁽³⁾ by sa preto mali zrušiť bez toho, aby boli dotknuté osvedčenia alebo licencie výrobcov, organizácií a preukazy spôsobilosti osôb vydané v súlade s uvedenými aktmi.

(34) Týmto nariadením sa ustanovuje vhodný a komplexný rámec pre bezpečnosť lietadiel tretích krajín, ktoré používajú letiská Spoločenstva. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/36/ES z 21. apríla 2004 o bezpečnosti lietadiel tretích štátov používajúcich letiská Spoločenstva ⁽⁴⁾ by sa preto mala zrušiť bez toho, aby boli dotknuté vykonávacie opatrenia o zbere informácií, kontrolách na odbavovacej ploche a výmene informácií.

(35) Toto nariadenie sa uplatní aj na inú oblasť, ktorá súvisí s bezpečnosťou civilného letectva na základe budúceho návrhu v súlade so zmluvou.

(36) Je potrebné ustanoviť vhodné opatrenia, aby sa zaručila potrebná ochrana citlivých bezpečnostných údajov a aby sa verejnosti poskytli primerané informácie o úrovni bezpečnosti civilného letectva a ochrany životného prostredia, ktorá s ňou súvisí, so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie ⁽⁵⁾ a na príslušné vnútroštátne právne predpisy. Rozhodnutia, ktoré agentúra prijíma podľa článku 8 tohto nariadenia, by mali byť napadnuteľné sťažnosťou ombudsmanovi podľa článku 195 zmluvy alebo by mali predmetom žaloby na Súdnom dvore podľa článku 230 zmluvy.

(37) Opatrenia potrebné na vykonanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽⁶⁾.

(38) Komisia by mala byť predovšetkým splnomocnená na prijatie vykonávacích predpisov pre letovú spôsobilosť, pre udeľovanie preukazov spôsobilosti posádke lietadiel a súvisiacich povolení, pre letovú prevádzku, pre lietadlá

⁽²⁾ Ú. v. ES L 373, 31.12.1991, s. 4. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (ES) č. 8/2008 (Ú. v. EÚ L 10, 12.1.2008, s. 1.)

⁽³⁾ Ú. v. ES L 373, 31.12.1991, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 76. Smernica zmenená a doplnená nariadením (ES) č. 2111/2005.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2006/512/ES (Ú. v. EÚ L 200, 22.7.2006, s. 11).

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 240, 7.9.2002, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (ES) č. 334/2007 (Ú. v. EÚ L 88, 29.3.2007, s. 39).

využívané prevádzkovateľmi tretej krajiny, pre dohľad a vykonávanie, ako aj prijať nariadenie o poplatkoch a úhradách agentúry. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tohto nariadenia, okrem iného jeho doplnením o nové nepodstatné prvky, musia sa prijať v súlade s regulačným postupom s kontrolou ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.

(39) Z dôvodu efektívnosti by sa na úpravu základných požiadaviek ochrany životného prostredia a na prijatie vykonávacích predpisov pre ochranu životného prostredia mali obvyklé lehoty pre regulačný postup s kontrolou skrátiť.

(40) Z dôvodu naliehavosti je potrebné uplatniť postup pre naliehavé prípady ustanovený v článku 5a ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES, aby Komisia rozhodla o opatreniach prijatých členskými štátmi na okamžitú reakciu na problém bezpečnosti, ako aj o odchyľujúcich sa povoleniach predložených členskými štátmi,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

ZÁSADY

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na:

- vývoj, výrobu, údržbu a prevádzku výrobkov, súčastí a zariadení leteckej techniky, ako aj na personál a organizácie, ktoré sa podieľajú na vývoji, výrobe a údržbe týchto výrobkov, súčastí a zariadení;
- personál a organizácie, ktoré sa podieľajú na prevádzke lietadla.

2. Toto nariadenie sa neuplatňuje, ak sa výrobky, súčasti, zariadenia, personál a organizácie uvedené v odseku 1 podieľajú na vojenských, colných, policajných alebo podobných operáciách alebo sa pri nich využívajú. Členské štáty sa zavazujú zabezpečiť, aby sa pri takýchto operáciách podľa možnosti patrične zohľadnili ciele tohto nariadenia.

Článok 2

Ciele

1. Základným cieľom tohto nariadenia je stanoviť a udržať vysokú a jednotnú úroveň bezpečnosti civilného letectva v Európe.

2. Ďalšími cieľmi v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, je:

- zabezpečiť vysokú a jednotnú úroveň ochrany životného prostredia;
- uľahčiť voľný pohyb tovaru, osôb a služieb;
- podporovať nákladovú efektívnosť v regulačnom procese a v procese osvedčovania a zabrániť duplicitne na vnútroštátnej a európskej úrovni;
- pomáhať členským štátom pri plnení ich záväzkov vyplývajúcich z Chicagského dohovoru tým, že sa vytvorí základ pre spoločný výklad a jednotné vykonávanie jeho ustanovení a zabezpečí sa, aby sa jeho ustanovenia náležite zohľadnili v tomto nariadení a v jeho vykonávacích predpisoch;
- po celom svete podporovať stanoviská Spoločenstva, ktoré sa týkajú noriem a pravidiel v oblasti bezpečnosti civilného letectva nadväzovaním vhodnej spolupráce s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami;
- poskytnúť rovnaké podmienky pre všetky subjekty vnútorného leteckého trhu.

3. Ciele uvedené v odsekoch 1 a 2 sa dosiahnu týmito prostriedkami:

- vypracovanie, prijatie a jednotné uplatňovanie všetkých potrebných aktov;
- uznávanie osvedčení, preukazov spôsobilosti, povolení alebo iných dokladov vydaných výrobkom, personálu a organizáciám v súlade s týmto nariadením a jeho vykonávacími predpismi bez ďalších požiadaviek;
- zriadenie nezávislej Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva (ďalej len „agentúra“);
- jednotné vykonávanie všetkých potrebných aktov národnými leteckými úradmi a agentúrou v rámci ich príslušných oblastí pôsobnosti.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia:

- „nepretržitý dohľad“ sú úlohy, ktoré sa plnia, aby sa overilo, či sú počas celej platnosti osvedčenia splnené podmienky, za ktorých sa vydalo, ako aj prijatie akýchkoľvek bezpečnostných opatrení;
- „Chicagský dohovor“ je Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve, podpísaný 7. decembra 1944 v Chicagu, a prílohy k nemu;

- c) „výrobok“ je lietadlo, motor alebo vrtuľa;
- d) „súčasti a zariadenia“ je akýkoľvek prístroj, vybavenie, mechanizmus, súčasť, aparatúra, súčiastka alebo príslušenstvo vrátane komunikačného vybavenia, ktoré sa používa alebo je určené na použitie pri prevádzke alebo riadení lietadla počas letu a inštaluje sa v lietadle alebo je k nemu pripravené. Zahŕňa súčasti trupu lietadla, motora alebo vrtule;
- e) „osvedčovanie“ je každá forma potvrdenia, že výrobok, súčasť alebo zariadenie, organizácia alebo osoba spĺňa platné požiadavky vrátane ustanovení tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov, ako aj vydanie príslušného osvedčenia, ktoré ich splnenie potvrdzuje;
- f) „oprávnený subjekt“ je orgán, ktorý môže agentúra alebo národný letecký úrad poveriť plnením osobitných úloh súvisiacich s osvedčovaním pod ich kontrolou a na ich zodpovednosť;
- g) „osvedčenie“ je každé povolenie, preukaz spôsobilosti alebo iný doklad vydaný ako výsledok osvedčovania;
- h) „prevádzkovateľ“ je každá právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá prevádzkuje alebo ponúka prevádzku jedného alebo viacerých lietadiel;
- i) „obchodná prevádzka“ je akákoľvek prevádzka lietadla, ktorá je za úplatu alebo inú primeranú protihodnotu dostupná verejnosti, alebo ak nie je verejnosti prístupná, je to prevádzka, ktorá sa vykonáva na základe zmluvy medzi prevádzkovateľom a zákazníkom, pričom zákazník nemá nad prevádzkovateľom žiadnu kontrolu;
- j) „zložitý motorový lietadlo“ je:
- i) letún:
- s maximálnou osvedčenou vzletovou hmotnosťou nad 5 700 kg alebo
 - s maximálnym osvedčeným počtom sedadiel pre cestujúcich vyšším ako devätnásť, alebo
 - s osvedčením na prevádzku s posádkou zloženou najmenej z dvoch pilotov, alebo
 - vybavené prúdovým(-i) motorom(-mi) alebo viac ako jedným turbovrtuľovým motorom, alebo
- ii) vrtuľník s osvedčením:
- na maximálnu vzletovú hmotnosť nad 3 175 kg alebo
- na maximálny počet sedadiel pre cestujúcich vyšší ako deväť, alebo
- na prevádzku s posádkou zloženou najmenej z 2 pilotov, alebo
- iii) lietadlo s preklopnými motormi;
- k) „výcvikové zariadenie na simuláciu letu“ je každý typ zariadenia, ktoré na zemi simuluje podmienky letu; zahŕňa letové simulátory, letové výcvikové zariadenia, zariadenia na nácvik postupov letov a navigácie a základné zariadenia na nácvik používania prístrojov;
- l) „kvalifikácia“ je údaj uvedený v preukaze spôsobilosti, ktorý stanovuje oprávnenia, osobitné podmienky alebo obmedzenia spojené s týmto preukazom spôsobilosti.

KAPITOLA II

ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY

Článok 4

Základné zásady a uplatniteľnosť

1. Lietadlá vrátane každého nainštalovaného výrobku, súčasti a zariadenia, ktoré:
 - a) vyvinula alebo vyrobila organizácia, nad ktorou agentúra alebo členský štát vykonáva bezpečnostný dohľad, alebo
 - b) sú zaregistrované v členskom štáte, pokiaľ ich regulačný bezpečnostný dohľad nebol delegovaný na tretiu krajinu a nepoužíva ich prevádzkovateľ Spoločenstva, alebo
 - c) sú zaregistrované v tretej krajine a používa ich prevádzkovateľ, pre ktorého členský štát zabezpečuje dohľad nad prevádzkou, alebo ich pri letoch do Spoločenstva, v rámci neho alebo zo Spoločenstva využíva prevádzkovateľ založený alebo so sídlom v Spoločenstve, alebo
 - d) sú zaregistrované v tretej krajine alebo v členskom štáte, ktorý delegoval svoj regulačný bezpečnostný dohľad na tretiu krajinu, a využíva ich prevádzkovateľ tretej krajiny pri letoch do Spoločenstva, v rámci neho alebo zo Spoločenstva,
 musia byť v súlade s týmto nariadením.
2. Personál, ktorý sa podieľa na prevádzke lietadiel uvedených v odseku 1 písm. b), c) alebo d), musí dodržiavať ustanovenia tohto nariadenia.
3. Prevádzka lietadiel uvedených v odseku 1 písm. b), c) alebo d) musí byť v súlade s týmto nariadením.
4. Odsek 1 sa neuplatňuje na lietadlá uvedené v prílohe II.

5. Odseky 2 a 3 sa neuplatňujú na lietadlá uvedené v prílohe II s výnimkou lietadiel uvedených v prílohe II písm. a) bode ii) a písm. d) a h), ak sa tieto lietadlá využívajú na obchodnú leteckú dopravu.

6. Týmto nariadením nie sú dotknuté práva tretích krajín podľa medzinárodných dohovorov, najmä Chicagského dohovoru.

Článok 5

Letová spôsobilosť

1. Lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 písm. a), b) a c) musia spĺňať základné požiadavky letovej spôsobilosti ustanovené v prílohe I.

2. Splnenie týchto požiadaviek lietadlami uvedenými v článku 4 ods. 1 písm. b) a výrobkami, súčasťami a zariadeniami, ktoré sú v nich nainštalované, sa preukáže takto:

- a) Výrobky musia mať typové osvedčenie. Typové osvedčenie a osvedčenie zmien v tomto typovom osvedčení vrátane doplnkových typových osvedčení sa vydajú, ak žiadateľ preukáže, že výrobok zodpovedá základným požiadavkám typového osvedčovania podľa článku 20, ktoré majú zaručiť splnenie základných požiadaviek uvedených v odseku 1, a ak tento výrobok nemá žiadne vlastnosti ani charakteristiku, ktoré by ohrozovali prevádzku. Typové osvedčenie sa vzťahuje na výrobok vrátane všetkých súčastí a zariadení, ktoré sú v ňom nainštalované.
- b) Pre súčasti a zariadenia sa môžu vydať osobitné osvedčenia, ak zodpovedajú podrobným špecifikáciám letovej spôsobilosti, ktoré sú ustanovené na zabezpečenie splnenia základných požiadaviek uvedených v odseku 1.
- c) Pre každé lietadlo sa vydá individuálne osvedčenie letovej spôsobilosti, ak zodpovedá typovým návrhom schváleným v jeho typovom osvedčení a ak je podľa príslušnej dokumentácie, kontrol a skúšok lietadlo schopné bezpečnej prevádzky. Toto osvedčenie letovej spôsobilosti je platné až do pozastavenia, zrušenia alebo ukončenia jeho platnosti pod podmienkou, že lietadlo bude udržiavané v súlade so základnými požiadavkami zachovania letovej spôsobilosti ustanovenými v bode 1.d prílohy I a opatreniami uvedenými v odseku 5;
- d) Organizácie zodpovedné za údržbu výrobkov, súčastí a zariadení preukážu, že sú spôsobilé plniť povinnosti spojené so svojimi oprávneniami a majú na to prostriedky. Ak nie je neustanovené inak, táto spôsobilosť a prostriedky sa potvrdzujú tým, že sa organizácii vydá povolenie.

Oprávnenia schválenej organizácie a rozsah povolenia sa uvedú v podmienkach povolenia.

- e) Organizácie zodpovedné za vývoj a výrobu výrobkov, súčastí a zariadení preukážu, že sú spôsobilé plniť povinnosti spojené so svojimi oprávneniami a majú na to prostriedky. Ak nie je ustanovené inak, táto spôsobilosť a prostriedky sa potvrdzujú tým, že sa organizácii vydá povolenie. Oprávnenia schválenej organizácie a rozsah povolenia sa uvedú v podmienkach povolenia.

Ďalej:

- f) od personálu zodpovedného za odovzdanie výrobku, súčasti alebo zariadenia po údržbe do prevádzky sa môže požadovať, aby bol držiteľom príslušného preukazu spôsobilosti („preukaz spôsobilosti“);

- g) spôsobilosť organizácií zameraných na výcvik v oblasti údržby plniť povinnosti spojené s ich oprávneniami a s vydávaním osvedčení uvedených v písmene f) sa môže potvrdiť vydaním povolenia.

3. Lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 písm. a) a výrobky, súčasti a zariadenia v nich nainštalované musia byť v súlade s odsekom 2 písm. a), b) a e) tohto článku.

4. Odchyľne od ustanovení odsekov 1 a 2:

- a) povolenie na let sa môže vydať, ak sa preukáže, že lietadlo je schopné bezpečne uskutočniť základný let. Povolenie sa vydá s príslušnými obmedzeniami, najmä v záujme ochrany bezpečnosti tretích osôb;
- b) osvedčenie letovej spôsobilosti s obmedzeniami sa môže vydať lietadlu, pre ktoré sa nevydalo typové osvedčenie podľa odseku 2 písm. a). V tomto prípade sa musí preukázať, že lietadlo zodpovedá zvláštnym špecifikáciám letovej spôsobilosti a odchýlky od základných požiadaviek uvedených v odseku 1 zaručujú vzhľadom na účel primeranú bezpečnosť. Lietadlá, ktoré spĺňajú podmienky pre vydanie týchto osvedčení s obmedzeniami, a obmedzenia ich využívania sa vymedzia v súlade s opatreniami uvedenými v odseku 5;
- c) môže sa vydať typové osvedčenie s obmedzeniami a ustanovia sa primerané základné požiadavky typového osvedčovania, ak je to opodstatnené počtom lietadiel rovnakého typu, pre ktoré sa môže vydať osvedčenie letovej spôsobilosti s obmedzeniami.

5. Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto článku jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 4. Tieto opatrenia uvádzajú najmä:

- a) podmienky ustanovenia základných požiadaviek typového osvedčovania uplatniteľné na výrobok a podmienky ich oznámenia žiadateľovi;
 - b) podmienky ustanovenia podrobných špecifikácií letovej spôsobilosti uplatniteľných na súčasti a zariadenia a podmienky ich oznámenia žiadateľovi;
 - c) podmienky ustanovenia zvláštnych špecifikácií letovej spôsobilosti uplatniteľných na lietadlá, ktorým sa môže vydať osvedčenie letovej spôsobilosti s obmedzeniami, a podmienky ich oznámenia žiadateľovi;
 - d) podmienky vydávania a šírenia záväzných informácií v záujme zachovania letovej spôsobilosti výrobkov;
 - e) podmienky vydania, zachovania, zmeny, pozastavenia alebo zrušenia typových osvedčení, typových osvedčení s obmedzeniami, schválenia zmien typových osvedčení, individuálnych osvedčení letovej spôsobilosti, osvedčení letovej spôsobilosti s obmedzeniami, povolení na let a osvedčení pre výrobky, súčasti alebo zariadenia vrátane:
 - i) podmienok doby platnosti týchto osvedčení a podmienok jej predĺženia, ak je ich platnosť obmedzená;
 - ii) obmedzení pri vydávaní povolení na let. Tieto obmedzenia sa týkajú najmä:
 - účelu letu,
 - vzdušného priestoru, v ktorom sa má let vykonať,
 - kvalifikácie posádky lietadla,
 - prepravy iných osôb ako posádky lietadla;
 - iii) lietadiel, ktorým sa môže vydať osvedčenie letovej spôsobilosti s obmedzeniami, a súvisiacich obmedzení;
 - iv) minimálneho učebného plánu pre typovú kvalifikáciu personálu oprávneného vydávať osvedčenia o údržbe, aby sa zaručil súlad s odsekom 2 písm. f);
 - v) minimálneho učebného plánu pre typovú kvalifikáciu pilotov a kvalifikáciu súvisiacich simulátorov, aby sa zaručil súlad s článkom 7;
 - vi) prípadného základného zoznamu minimálneho vybavenia a ďalších špecifikácií letovej spôsobilosti pre daný typ prevádzky, aby sa zaručil súlad článkom 8;
 - f) podmienky vydania, zachovania, zmeny, pozastavenia alebo zrušenia povolení pre organizácie, ktoré sa vyžadujú v súlade s odsekom 2 písm. d), e) a g), a podmienky, za ktorých sa o takéto povolenia nemusí žiadať;
 - g) podmienky vydania, zachovania, zmeny, pozastavenia alebo zrušenia preukazov spôsobilosti, ktoré sa vyžadujú v súlade s odsekom 2 písm. f);
 - h) povinnosti držiteľov preukazov spôsobilosti;
 - i) spôsob, akým musia lietadlá uvedené v odseku 1, na ktoré sa nevzťahuje odsek 2 ani 4, preukázať, že spĺňajú základné požiadavky;
 - j) spôsob, akým musia lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 písm. c) preukázať, že spĺňajú základné požiadavky.
6. Komisia pri prijímaní opatrení uvedených v odseku 5 dbá najmä na to, aby:
- a) odrážali súčasný stav vývoja a najlepšie postupy v oblasti letovej spôsobilosti;
 - b) zohľadňovali celosvetové skúsenosti v prevádzkovaní lietadiel a vedecký a technický pokrok;
 - c) umožňovali okamžitú reakciu na zistenie príčiny nehôd a závažných incidentov;
 - d) nekládli na lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 písm. c) požiadavky, ktoré by neboli zlučiteľné s povinnosťami členských štátov v rámci Medzinárodnej organizácie civilného letectva („ICAO“).

Článok 6

Základné požiadavky ochrany životného prostredia

1. Výrobky, súčasti a zariadenia musia spĺňať požiadavky ochrany životného prostredia, ktoré obsahuje zmena a doplnenie 8 k zväzku I a zmena a doplnenie 5 k zväzku II prílohy 16 k Chicagskému dohovoru platnej k 24. novembru 2005 s výnimkou dodatkov k prílohe 16.

2. Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov požiadaviek uvedených v odseku 1, aby sa zosúladiť s následnými zmenami a doplneniami Chicagského dohovoru a jeho príloh, ktoré nadobudnú účinnosť po prijatí tohto nariadenia a ktoré budú uplatniteľné vo všetkých členských

štátoch, pokiaľ tieto úpravy nerozšíria rozsah pôsobnosti tohto nariadenia, sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 5.

3. Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov požiadaviek uvedených v odseku 1 ich doplnením, využitím obsahu dodatkov uvedených v odseku 1, sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 5.

Článok 7

Piloti

1. Piloti, ktorí sa podieľajú na prevádzke lietadiel uvedených v článku 4 ods. 1 písm. b) a c), ako aj výcvikové zariadenia na simuláciu letu, osoby a organizácie, ktoré sa podieľajú na výcviku, skúšaní, preverovaní alebo zdravotných prehliadkach týchto pilotov, musia spĺňať príslušné „základné požiadavky“ ustanovené v prílohe III.

2. S výnimkou výcviku môže osoba riadiť lietadlo, len ak je držiteľom príslušného preukazu spôsobilosti a osvedčenia zdravotnej spôsobilosti pre vykonávanú činnosť.

Osobe sa vydá preukaz spôsobilosti, iba ak spĺňa podmienky ustanovené na to, aby sa zaručil súlad so základnými požiadavkami na teoretické znalosti, praktické zručnosti, jazykovú spôsobilosť a skúsenosti ustanovenými v prílohe III.

Osobe sa vydá osvedčenie zdravotnej spôsobilosti, iba ak spĺňa podmienky ustanovené na to, aby sa zaručil súlad so základnými požiadavkami zdravotnej spôsobilosti ustanovenými v prílohe III. Toto osvedčenie zdravotnej spôsobilosti môžu vydávať poverení lekári alebo poverené zdravotnícke zariadenia.

Bez ohľadu na tretí pododsek, ak ide o preukaz spôsobilosti pre rekreačných pilotov a ak to umožňuje vnútroštátne právo, môže ako poverený lekár konať všeobecný lekár, ktorý dostatočne pozná zdravotný stav žiadateľa, v súlade s podrobnými vykonávacími predpismi prijatými v súlade s postupom uvedeným v článku 65 ods. 3; tieto vykonávacie predpisy zabezpečia, aby sa zachovala úroveň bezpečnosti.

Preukaz spôsobilosti a osvedčenie zdravotnej spôsobilosti obsahujú údaje o ich rozsahu a oprávneniach udelených pilotovi.

Požiadavky uvedené v druhom a treťom pododseku sa môžu splniť akceptovaním preukazov spôsobilosti a osvedčení zdravotnej spôsobilosti vydaných treťou krajinou alebo v jej mene, ak sa týkajú pilotov, ktorí sa podieľajú na prevádzke lietadiel uvedených v článku 4 ods. 1 písm. c).

3. Spôsobilosť organizácií na výcvik pilotov a poverených zdravotníckych zariadení plniť povinnosti spojené s ich oprávneniami s ohľadom na vydanie preukazov spôsobilosti a osvedčení zdravotnej spôsobilosti sa potvrdzuje vydaním povolenia.

Povolenia sa vydajú organizáciám zameraným na výcvik pilotov a povereným zdravotníckym zariadeniam, ak spĺňajú pravidlá ustanovené na to, aby sa zaručil súlad s príslušnými základnými požiadavkami ustanovenými v prílohe III.

V povoleniach sa upresnia udelené oprávnenia.

4. Výcvikové zariadenie na simuláciu letu, ktoré sa používa pri výcviku pilotov, musí mať osvedčenie. Toto osvedčenie sa vydá, ak zariadenie splní pravidlá ustanovené na to, aby sa zaručil súlad s príslušnými základnými požiadavkami ustanovenými v prílohe III.

5. Osoba zodpovedná za poskytovanie leteckého výcviku alebo výcviku simulácie letu alebo za posudzovanie zručností pilota a poverený lekár musí byť držiteľom príslušného preukazu spôsobilosti alebo osvedčenia. Tento preukaz spôsobilosti alebo osvedčenie sa vydá, ak dotknutá osoba splní pravidlá ustanovené na to, aby sa zaručil súlad s príslušnými základnými požiadavkami ustanovenými v prílohe III.

V preukaze spôsobilosti alebo osvedčení sa upresnia udelené oprávnenia.

6. Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto článku jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 4. Tieto opatrenia uvádzajú najmä:

- a) rôzne kvalifikácie v preukaze spôsobilosti pilota a osvedčenia zdravotnej spôsobilosti pilota zodpovedajúce rôznym druhom vykonávaných činností;
- b) podmienky vydania, zachovania, zmeny, obmedzenia, pozastavenia alebo zrušenia preukazov spôsobilosti, kvalifikácií v preukaze spôsobilosti, osvedčení zdravotnej spôsobilosti, povolení a preukazoch/osvedčeniach uvedených v odsekoch 2, 3, 4 a 5 a podmienky, za ktorých sa o takéto povolenia nemusí žiadať;
- c) oprávnenia a povinnosti držiteľov preukazov spôsobilosti, kvalifikácií v preukazoch spôsobilosti, osvedčení zdravotnej starostlivosti, povolení a preukazov/osvedčení uvedených v odsekoch 2, 3, 4 a 5;
- d) podmienky zmeny existujúcich národných preukazov spôsobilosti pilotov a národných preukazov spôsobilosti palubných technikov na preukazy spôsobilosti pilotov, ako aj podmienky zmeny vnútroštátnych osvedčení zdravotnej spôsobilosti na bežne uznávané osvedčenia zdravotnej spôsobilosti;
- e) bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia dvojstranných dohôd uzavretých v súlade s článkom 12, podmienky akceptovania preukazov spôsobilosti vydaných tretími krajinami;

f) ako piloti lietadiel uvedených v prílohe II písm. a) bode ii), písm. d) a f), keď sa tieto lietadlá využívajú na obchodnú leteckú dopravu, spĺňajú príslušné základné požiadavky prílohy III.

7. Komisia pri prijímaní opatrení uvedených v odseku 6 dbá najmä na to, aby odrážali súčasný stav vývoja v oblasti výcviku pilotov, vrátane najlepších postupov a vedeckého a technického pokroku.

Tieto opatrenia zahŕňajú aj ustanovenia o vydávaní všetkých typov preukazov spôsobilosti a kvalifikácií pilotov, ktoré vyžaduje Chicagský dohovor, a preukazov spôsobilosti rekreačných pilotov, ktoré sa vzťahujú na neobchodnú činnosť, pri ktorej sa využívajú lietadlá s maximálnou osvedčenou vzletovou hmotnosťou 2 000 kg alebo menej a ktoré nespĺňajú žiadne z kritérií uvedených v článku 3 písm. j).

Článok 8

Letová prevádzka

1. Prevádzka lietadiel uvedených v článku 4 ods. 1 písm. b) a c) musí spĺňať základné požiadavky ustanovené v prílohe IV.

2. Pokiaľ vo vykonávacích predpisoch nie je stanovené inak, musia prevádzkovatelia, ktorí pôsobia v obchodnej prevádzke, preukázať, že sú spôsobilí plniť povinnosti spojené s ich oprávneniami a majú na to prostriedky. Spôsobilosť a prostriedky sa potvrdzujú vydaním osvedčenia. V osvedčení sa upresnia oprávnenia udelené prevádzkovateľovi a rozsah prevádzky.

3. Pokiaľ vo vykonávacích predpisoch nie je ustanovené inak, prevádzkovatelia, ktorí pôsobia v neobchodnej prevádzke zložitých motorových lietadiel, vyhlásia, že sú spôsobilí plniť povinnosti spojené s prevádzkou týchto lietadiel.

4. Posádka lietadla, ktorá sa podieľa na prevádzke lietadiel uvedených v článku 4 ods. 1 písm. b) a c), musí splniť základné požiadavky ustanovené v prílohe IV. Osoby, ktoré sa podieľajú na obchodnej prevádzke, musia byť držiteľmi potvrdenia pôvodne stanoveného v prílohe III podčasti O písm. d) OPS1.1005, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1899/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91⁽¹⁾; členský štát môže rozhodnúť, že takéto potvrdenie môžu vydať schválení prevádzkovatelia alebo výcvikové organizácie.

5. Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto článku jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 4. Tieto opatrenia uvádzajú najmä:

a) podmienky prevádzky lietadiel v súlade so základnými požiadavkami ustanovenými v prílohe IV;

b) podmienky vydania, zachovania, zmeny, obmedzenia, pozastavenia alebo zrušenia osvedčení uvedených v odseku 2 a podmienky, za ktorých sa osvedčenie nahrádza vyhlásením, že prevádzkovatelia sú spôsobilí plniť povinnosti spojené s prevádzkou lietadiel a majú na to prostriedky;

c) oprávnenia a povinnosti držiteľov osvedčení;

d) podmienky a postupy pre vyhlásenie prevádzkovateľov uvedené v odseku 3 a dohľad nad nimi a podmienky, za ktorých sa vyhlásenie nahrádza preukázaním toho, že prevádzkovatelia sú spôsobilí plniť povinnosti spojené s oprávneniami prevádzkovateľa potvrdené vydaním osvedčenia a majú na to prostriedky;

e) podmienky vydania, zachovania, zmeny, obmedzenia, pozastavenia alebo zrušenia potvrdenia pre posádku lietadla, ktoré je uvedené v odseku 4;

f) podmienky, za ktorých je prevádzka zakázaná, obmedzená alebo podlieha osobitným podmienkam v záujme bezpečnosti;

g) kedy je prevádzka lietadiel uvedených v prílohe II písm. a) bode ii) a písm. d) a h), keď sa tieto lietadlá využívajú na obchodnú leteckú dopravu, v súlade s príslušnými základnými požiadavkami prílohy IV.

6. Opatrenia uvedené v odseku 5:

— odrážajú súčasný stav vývoja a najlepšie postupy v oblasti letovej prevádzky,

— vymedzujú rôzne druhy prevádzky a zohľadňujú súvisiace požiadavky a spôsoby na preukázanie ich splnenia zodpovedajúce zložitosti prevádzky a súvisiacemu riziku,

— zohľadňujú celosvetové skúsenosti v prevádzkovaní lietadiel a vedecký a technický pokrok,

— v prípade obchodnej leteckej dopravy a bez toho, aby bola dotknutá predchádzajúca zarážka, sa pôvodne vypracujú na základe spoločných technických požiadaviek a správnych postupov uvedených v prílohe III k nariadeniu (EHS) č. 3922/91,

— vychádzajú z posúdenia rizika a sú úmerné veľkosti a rozsahu prevádzky,

— umožňujú okamžitú reakciu na zistené príčiny nehôd a závažných incidentov,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 377, 27.12.2006, s. 1.

— nekladú na lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 písm. c) požiadavky, ktoré by boli nezlučiteľné so záväzkami členských štátov v rámci ICAO.

Článok 9

Lietadlá využívané prevádzkovateľom tretej krajiny pri letoch do Spoločenstva, v rámci neho alebo zo Spoločenstva

1. Lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 písm. d), ako aj ich posádka a prevádzkovanie musia byť v súlade s uplatniteľnými normami ICAO. V rozsahu, v ktorom takéto normy neexistujú, tieto lietadlá a ich prevádzkovanie musí byť v súlade s požiadavkami ustanovenými v prílohách I, III a IV, pokiaľ tieto požiadavky nie sú v rozpore s právami tretích krajín podľa medzinárodných dohôrov.

2. Prevádzkovatelia, ktorí sa podieľajú na obchodnej prevádzke a ktorí používajú lietadlá uvedené v odseku 1, musia preukázať, že sú spôsobilí splňať požiadavky uvedené v odseku 1 a majú na to prostriedky.

Požiadavka uvedená v prvom pododseku sa môže splniť akceptovaním osvedčení vydaných treťou krajinou alebo v jej mene.

Spôsobilosť a prostriedky uvedené v prvom pododseku sa potvrdzujú vydaním oprávnenia. V tomto oprávnení sa upresnia oprávnenia udelené prevádzkovateľovi a rozsah prevádzky.

3. Od prevádzkovateľov, ktorí pôsobia v neobchodnej prevádzke zložitých motorových lietadiel a ktorí používajú lietadlá uvedené v odseku 1, sa môže požadovať, aby vyhlásili, že sú spôsobilí plniť povinnosti spojené s prevádzkou týchto lietadiel a majú na to prostriedky.

4. Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto článku jeho doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 4. Tieto opatrenia uvádzajú najmä:

- a) ako možno lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 písm. d) alebo posádku, ktoré nie sú držiteľmi štandardného ICAO osvedčenia letovej spôsobilosti, oprávniť na prevádzkovanie letov do Spoločenstva, v rámci neho alebo zo Spoločenstva;
- b) podmienky prevádzky lietadla v súlade s ustanoveniami odseku 1;
- c) podmienky vydania, zachovania, zmeny, obmedzenia, pozastavenia alebo zrušenia oprávnenia prevádzkovateľa uvedeného v odseku 2 so zreteľom na osvedčenia vydané štátom registrácie alebo štátom prevádzkovateľa bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (ES) č. 2111/2005 a jeho vykonávacie predpisy;

- d) oprávnenia a povinnosti držiteľov oprávnení;
- e) podmienky a postupy pre vyhlásenie prevádzkovateľov uvedené v odseku 3 a pre dohľad nad nimi;
- f) podmienky, za ktorých je prevádzka zakázaná, obmedzená alebo podlieha osobitným podmienkam v záujme bezpečnosti v súlade s článkom 22 ods. 1.

5. Komisia pri prijímaní opatrení uvedených v odseku 4 dbá najmä na to, aby:

- a) sa využili odporúčané postupy a dokumenty s usmerneniami ICAO, ak je to vhodné;
- b) žiadna požiadavka nepresiahla požiadavky na lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 písm. b) a na prevádzkovateľov týchto lietadiel;
- c) sa využili opatrenia vydané v súlade s článkom 5 ods. 5 a článkom 8 ods. 5, ak je to vhodné;
- d) bol postup, na základe ktorého sa získavajú oprávnenia, jednoduchý, primeraný, nákladovo efektívny a účinný vo všetkých prípadoch a aby bral do úvahy požiadavky a spôsoby na preukázanie ich splnenia zodpovedajúce zložitosti prevádzky a súvisiacemu riziku. Tento postup zohľadňuje najmä:
 - i) výsledky všeobecného programu pre bezpečnostný audit ICAO;
 - ii) informácie z kontrol na odbavovacej ploche a záznamy programu hodnotenia bezpečnosti zahraničných lietadiel a
 - iii) iné zistené informácie o bezpečnostných aspektoch s ohľadom na dotknutého prevádzkovateľa.

Článok 10

Dohľad a vykonávanie

1. Členské štáty, Komisia a agentúra spolupracujú s cieľom zabezpečiť, aby všetky výrobky, osoby alebo organizácie, ktoré podliehajú tomuto nariadeniu, splňali jeho ustanovenia a vykonávacie predpisy.

2. Na účely vykonávania odseku 1 členské štáty okrem kontrol osvedčení, ktoré vydali, vedú vyšetrovania vrátane kontrol na odbavovacej ploche a prijímajú akékoľvek opatrenie vrátane zákazu štartu lietadla, aby predišli ďalšiemu porušovaniu.

3. Na účely vykonávania odseku 1 agentúra vedie vyšetrovania vrátane kontrol na odbavovacej ploche v súlade s článkom 24 ods. 2 a článkom 55.

4. Členské štáty, Komisia a agentúra sa vzájomne informujú o zistených porušeníach, aby pomohli príslušným orgánom prijať vhodné donucovacie opatrenia.

5. Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto článku jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 4. Tieto opatrenia uvádzajú najmä:

- a) podmienky zberu, výmeny a šírenia informácií;
- b) podmienky vykonávania kontrol na odbavovacej ploche vrátane systematických kontrol;
- c) podmienky zákazu štartu lietadiel, ktoré nespĺňajú požiadavky tohto nariadenia alebo jeho vykonávacích predpisov.

Článok 11

Uznávanie osvedčení

1. Členské štáty bez ďalších technických požiadaviek alebo hodnotenia uznávajú osvedčenia vydané v súlade s týmto nariadením. Ak sa pôvodné uznanie udelilo na určitý účel alebo účely, každé nasledujúce uznanie sa musí týkať len toho istého účelu alebo účelov.

2. Komisia môže z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť členského štátu alebo agentúry iniciovať postup uvedený v článku 65 ods. 7, aby rozhodla, či osvedčenie vydané v súlade s týmto nariadením účinne spĺňa požiadavky tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov.

V prípade nesúladu alebo neúčinného dodržiavania požiada Komisia subjekt, ktorý vydáva osvedčenia, aby prijal príslušné nápravné opatrenia a bezpečnostné opatrenia napr. obmedzením alebo pozastavením doby platnosti osvedčenia. Naviac, ustanovenia odseku 1 sa prestanú uplatňovať na toto osvedčenie od dátumu oznámenia rozhodnutia Komisie členským štátom.

3. Ak má Komisia postačujúci dôkaz, že subjekt uvedený v odseku 2, ktorý vydáva osvedčenia, prijal na riešenie prípadu nesúladu alebo neúčinného dodržiavania vhodné nápravné opatrenia a že bezpečnostné opatrenia už nie sú potrebné, rozhodne, že ustanovenia odseku 1 sa opäť na toto osvedčenie uplatňujú. Tieto ustanovenia sa uplatňujú od dátumu oznámenia rozhodnutia Komisie členským štátom.

4. Až do prijatia opatrení uvedených v článku 5 ods. 5, článku 7 ods. 6 a článku 9 ods. 4 a bez toho, aby bol dotknutý článok 69 ods. 4, sa osvedčenia, ktoré sa nemôžu vydať v súlade s týmto nariadením, môžu vydať na základe platných vnútroštátnych predpisov.

5. Až do prijatia opatrení uvedených v článku 8 ods. 5 a bez toho, aby bol dotknutý článok 69 ods. 4, sa osvedčenia, ktoré sa nemôžu vydať v súlade s týmto nariadením, môžu vydať na základe platných vnútroštátnych predpisov alebo prípadne na základe príslušných požiadaviek nariadenia (EHS) č. 3922/91.

6. Ustanovenia tohto článku sa nedotýkajú nariadenia (ES) č. 2111/2005 a jeho vykonávacích predpisov.

Článok 12

Akceptovanie osvedčenia vydaného treťou krajinou

1. Odchylne od ustanovení tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov môže agentúra alebo letecké úrady v členskom štáte vydať osvedčenia na základe osvedčení vydaných leteckými úradmi tretej krajiny, ako sa uvádza v dohodách o uznávaní medzi Spoločenstvom a danou treťou krajinou.

2. a) Ak neexistuje dohoda uzavretá Spoločenstvom, môže členský štát alebo agentúra vydať osvedčenia na základe osvedčení vydaných oprávnenými orgánmi tretej krajiny pri uplatnení dohody uzavretej týmto členským štátom s dotknutou treťou krajinou pred nadobudnutím účinnosti príslušných ustanovení tohto nariadenia, čo oznámi Komisii a ostatným členským štátom. Agentúra môže vydať takéto osvedčenia aj v mene ktoréhokoľvek členského štátu pri uplatnení dohody uzavretej jedným z členských štátov s dotknutou treťou krajinou.

b) Ak Komisia usúdi, že:

— ustanovenia dohody medzi členským štátom a treťou krajinou by nezabezpečili úroveň bezpečnosti zodpovedajúcu úrovni, ktorú stanovuje toto nariadenie a jeho vykonávacie predpisy, a/alebo

— takáto dohoda by niektoré členské štáty diskriminovala bez presvedčivých bezpečnostných dôvodov alebo by bola v rozpore so zahraničnou politikou Spoločenstva voči tretej krajine,

môže v súlade s postupom uvedeným v článku 65 ods. 2 požadovať, aby dotknutý členský štát v súlade s článkom 307 zmluvy dohodu upravil alebo pozastavil jej uplatňovanie, alebo ju vypovedal.

c) Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na vypovedanie dohôd čo najskôr po nadobudnutí platnosti dohody medzi Spoločenstvom a príslušnou treťou krajinou v oblastiach pôsobnosti, na ktoré sa vzťahuje dohoda medzi Spoločenstvom a príslušnou treťou krajinou.

Článok 13

Oprávnené subjekty

Pri prideľovaní osobitných úloh súvisiacich s osvedčovaním oprávnenému subjektu zabezpečí agentúra alebo príslušný národný letecký úrad, aby uvedený subjekt spĺňal kritériá stanovené v prílohe V.

Článok 14

Ustanovenia o odchyľkach

1. Ustanovenia tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov nebránia členskému štátu, aby okamžite reagoval na problém bezpečnosti týkajúci sa výrobku, osoby alebo organizácie, ktorá je predmetom ustanovenia tohto nariadenia.

Členský štát bezodkladne informuje agentúru, Komisiu a ostatné členské štáty o prijatých opatreniach a o dôvodoch na ich prijatie.

2. a) Agentúra posúdi, či sa dá bezpečnostný problém riešiť v rámci právomocí, ktoré sú jej zverené v súlade s článkom 18 písm. d). V takomto prípade prijme vhodné rozhodnutia do jedného mesiaca od prijatia oznámenia podľa odseku 1.

b) Ak agentúra zistí, že bezpečnostný problém sa nedá riešiť v súlade s písmenom a), v lehote, ktorá sa v ňom uvádza, vydá v súlade s článkom 18 písm. b) odporúčanie, v ktorom uvedie, či sa má toto nariadenie alebo jeho vykonávacie predpisy zmeniť a doplniť a či sa majú oznámené opatrenia zrušiť alebo zachovať.

3. Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto nariadenia, okrem iného jeho doplnením, a týkajúce sa skutočnosti, či nedostatočná úroveň bezpečnosti alebo nedostatky tohto nariadenia alebo jeho vykonávacích predpisov odôvodňujú ich zmenu a doplnenie a či sa môže pokračovať v uplatňovaní opatrení prijatých v súlade s odsekom 1, sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 6. V takom prípade vykonávajú opatrenia všetky členské štáty a uplatňujú sa na ne ustanovenia článku 11. Ak sa zistí, že tieto opatrenia nie sú odôvodnené, príslušný členský štát ich zruší.

4. Členské štáty môžu udeliť výnimky zo základných požiadaviek ustanovených v tomto nariadení a jeho vykonávacích predpisoch v prípade nepredvídaných a naliehavých prevádzkových okolností alebo prevádzkových potrieb obmedzeného trvania za predpokladu, že to nebude mať nepriaznivý účinok na úroveň bezpečnosti. Všetky uvedené výnimky, akonáhle sa vyskytnú opakovane alebo ak sa udelia na obdobie dlhšie ako dva mesiace, sa oznámia agentúre, Komisii a ostatným členským štátom.

5. Agentúra posúdi, či sú výnimky oznámené členským štátom menej obmedzujúce ako uplatniteľné ustanovenia Spoločenstva a do jedného mesiaca od ich oznámenia vydá v súlade s článkom 18 písm. b) odporúčanie, v ktorom uvedie, či sú tieto výnimky v súlade so všeobecnými bezpečnostnými cieľmi tohto nariadenia alebo ktoroukoľvek inou normou práva Spoločenstva.

Ak nie je výnimka v súlade so všeobecnými bezpečnostnými cieľmi tohto nariadenia alebo ktoroukoľvek inou normou práva Spoločenstva, Komisia prijme v súlade s postupom uvedeným v článku 65 ods. 7 rozhodnutie, ktorým jej uplatňovanie zamietne. V takom prípade dotknutý členský štát výnimku zruší.

6. Ak je možné dosiahnuť rovnakú úroveň ochrany inými prostriedkami ako uplatňovaním vykonávacích predpisov tohto nariadenia, členské štáty môžu bez diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti udeliť povolenie, ktoré nie je v súlade s týmito vykonávacími predpismi.

V takých prípadoch informuje dotknutý členský štát agentúru a Komisiu o tom, že má v úmysle udeliť takéto povolenie, a uvedie dôvody, ktoré preukážu potrebu výnimky z príslušného pravidla, ako aj podmienky ustanovené na zabezpečenie dosiahnutia rovnakej úrovne ochrany.

7. Do dvoch mesiacov od oznámenia v súlade s odsekom 6 vydá agentúra v súlade s článkom 18 písm. b) odporúčanie, v ktorom uvedie, či povolenie navrhnuté v súlade s odsekom 6 spĺňa podmienky ustanovené v uvedenom odseku.

Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením týkajúce sa skutočnosti, či sa navrhnuté povolenie môže udeliť, sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 6 do jedného mesiaca od doručenia odporúčania agentúry. V takom prípade Komisia oznámi svoje rozhodnutie všetkým členským štátom, ktoré budú taktiež oprávnené uplatňovať uvedené opatrenie. Na predmetné opatrenie sa uplatnia ustanovenia článku 15.

Článok 15

Informačná sieť

1. Komisia, agentúra a národné letecké úrady si vymieňajú akékoľvek informácie, ktoré majú k dispozícii v súvislosti s uplatňovaním tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov. Na prístup k týmto informáciám sú oprávnené subjekty poverené vyšetrovaním nehôd a incidentov v civilnom letectve alebo analýzou ich výskytu.

2. Bez toho, aby bolo dotknuté právo verejnosti na prístup k dokumentom Komisie, ako je ustanovené v nariadení (ES) č. 1049/2001, prijme Komisia v súlade s postupom uvedeným v článku 65 ods. 3 opatrenia na postúpenie informácií uvedených v odseku 1 tohto článku záujmovým stranám z jej vlastnej iniciatívy. Tieto opatrenia, ktoré môžu byť všeobecné alebo konkrétne, vychádzajú z potreby:

- a) poskytnúť osobám a organizáciám informácie potrebné na zvýšenie leteckej bezpečnosti;
- b) obmedziť šírenie informácií na to, čo si striktné vyžadujú ciele ich užívateľov, aby sa zabezpečila primeraná dôvernosť týchto informácií.

3. V súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi prijímú letecké úrady členských štátov potrebné opatrenia na zabezpečenie primeranej dôverylosti informácií, ktoré získali v súlade s odsekom 1.

4. S cieľom informovať verejnosť o všeobecnej úrovni bezpečnosti zverejní agentúra každý rok prehľad o bezpečnosti. Od nadobudnutia účinnosti opatrení uvedených v článku 10 ods. 5 musí tento prehľad o bezpečnosti obsahovať analýzu všetkých informácií získaných v súlade s článkom 10. Analýza musí byť jednoduchá a ľahko zrozumiteľná a musí sa v nej uvádzať, či existujú zvýšené bezpečnostné riziká. V analýze sa nesmú prezradiť zdroje informácií.

Článok 16

Ochrana zdroja informácií

1. Ak informácie uvedené v článku 15 ods. 1 poskytnú fyzická osoba Komisii alebo agentúre dobrovoľne, zdroj takýchto informácií sa nesmie prezradiť. Pri poskytnutí informácií vnútroštátnemu orgánu sa zdroj takýchto informácií chráni v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.

2. Bez toho, aby boli dotknuté uplatniteľné normy trestného práva, sa členské štáty zdržia konania v súvislosti s vopred neplánovaným alebo neúmyselným porušením zákona, na ktoré boli upozornené len tým, že o ňom dostali správu podľa tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov.

Toto pravidlo sa neuplatňuje na prípady hrubej nedbanlivosti.

3. Bez toho, aby boli dotknuté uplatniteľné normy trestného práva, a v súlade s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve a praxi členské štáty zabezpečia, aby zamestnanci, ktorí poskytnú informácie v rámci uplatňovania tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov, nepodliehali žiadnej zaujatosti zo strany svojho zamestnávateľa.

Toto pravidlo sa neuplatňuje na prípady hrubej nedbanlivosti.

4. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne pravidlá pre prístup súdnych orgánov k informáciám.

KAPITOLA III

EURÓPSKA AGENTÚRA PRE BEZPEČNOSŤ LETECTVA

ODDIEL I

Úlohy

Článok 17

Zriadenie a funkcie agentúry

1. Na účely vykonávania tohto nariadenia sa zriaďuje Európska agentúra pre bezpečnosť letectva.

2. Na účely zabezpečenia riadneho fungovania a rozvoja bezpečnosti civilného letectva agentúra:

- a) plní akékoľvek úlohy a zaujíma stanoviská ku všetkým záležitostiam, na ktoré sa vzťahuje článok 1 ods. 1;
- b) pomáha Komisii prostredníctvom prípravy opatrení, ktoré sa majú prijať na vykonávanie tohto nariadenia. Ak tieto opatrenia obsahujú technické predpisy, a najmä predpisy, ktoré sa týkajú stavebných, vývojových a prevádzkových hľadísk, nesmie Komisia zmeniť ich obsah bez predchádzajúcej koordinácie s agentúrou. Agentúra tiež poskytne Komisii potrebnú technickú, vedeckú a administratívnu podporu na vykonávanie jej úloh;
- c) prijíma potrebné opatrenia v rámci právomocí, ktoré jej boli udelené prostredníctvom tohto nariadenia alebo iného právneho predpisu Spoločenstva;
- d) vykonáva kontroly a skúmania potrebné na plnenie svojich úloh;
- e) v rámci svojich právomocí plní v mene členských štátov funkcie a úlohy, ktoré sú im pridelené v súlade s príslušnými medzinárodnými dohovormi, najmä Chicagským dohovorom.

Článok 18

Opatrenia agentúry

V prípade potreby agentúra:

- a) vydáva stanoviská adresované Komisii;
- b) na účely uplatňovania článku 14 vydáva odporúčania adresované Komisii;

- c) vydá certifikačné špecifikácie vrátane predpisov letovej spôsobilosti a prijateľných spôsobov dosiahnutia súladu s ich ustanoveniami, ako aj akýkoľvek poradenský materiál na uplatňovanie tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov;
- d) prijme príslušné rozhodnutia na uplatňovanie článkov 20, 21, 22, 23, 54 a 55;
- e) vydá správy po kontrolách dodržiavania noriem vykonávaných podľa článku 24 ods. 1 a článku 54.

Článok 19

Stanoviská, certifikačné špecifikácie a poradenský materiál

1. S cieľom poskytnúť Komisii pomoc pri príprave návrhov základných zásad, pravidiel uplatniteľnosti a základných požiadaviek, ktoré sa majú predložiť Európskemu parlamentu a Rade, a pri prijímaní vykonávacích predpisov pripraví agentúra návrhy uvedených materiálov. Agentúra predloží Komisii tieto návrhy ako stanoviská.

2. Agentúra v súlade s článkom 52 a vykonávacími predpismi prijatými Komisiou vypracuje:

- a) certifikačné špecifikácie vrátane predpisov letovej spôsobilosti a prijateľné spôsoby dosiahnutia súladu a
- b) poradenský materiál;

ktoré sa majú používať v procese osvedčovania.

Tieto dokumenty musia odrážať súčasný stav a najlepšie postupy v príslušných oblastiach a aktualizujú sa pri zohľadnení celosvetových skúseností s prevádzkou lietadiel a vedecko-technického pokroku.

Článok 20

Letová spôsobilosť a environmentálne osvedčovanie

1. S ohľadom na výrobky, súčasti a zariadenia uvedené v článku 4 ods. 1 písm. a) a b) vykonáva agentúra v mene členských štátov v prípade potreby a tak, ako je uvedené v Chicagskom dohovore alebo jeho prílohách, funkcie a úlohy štátu v oblasti vývoja, výroby alebo registrácie, pokiaľ ide o schválenie vývoja. Na tento účel Komisia najmä:

- a) stanoví a oznámi podklady pre typové osvedčovanie každého výrobku, na ktorý sa vyžaduje typové osvedčenie alebo zmena typového osvedčenia. Tieto podklady na osvedčovanie pozostávajú z príslušného predpisu letovej spôsobilosti, z ustanovení, pre ktoré sa prijala rovnocenná úroveň bezpečnosti, a zo zvláštnych podrobných technických špecifikácií, ktoré sú potrebné, ak povaha konštrukcie určitého výrobku alebo skúsenosti z prevádzky preukážu,

že niektoré ustanovenia predpisu letovej spôsobilosti sú neadekvátne alebo nevhodné na zabezpečenie súladu so základnými požiadavkami;

- b) stanoví a oznámi osobitné technické podmienky letovej spôsobilosti pre každý výrobok, na ktorý sa vyžaduje osvedčenie letovej spôsobilosti s obmedzeniami;
 - c) stanoví a oznámi podrobné technické podmienky letovej spôsobilosti pre každú súčasť alebo zariadenie, pre ktoré sa vyžaduje osvedčenie;
 - d) stanoví a oznámi príslušné environmentálne požiadavky na každý výrobok, pre ktorý sa vyžaduje environmentálne osvedčovanie v súlade s článkom 6;
 - e) samostatne alebo prostredníctvom národných leteckých úradov alebo oprávnených subjektov vykonáva preskúmanie v súvislosti s udeľovaním osvedčení pre výrobky, súčasti a zariadenia;
 - f) vydáva príslušné typové osvedčenia alebo súvisiace zmeny;
 - g) vydáva osvedčenia na súčasti a zariadenia;
 - h) vydáva zodpovedajúce environmentálne osvedčenia;
 - i) mení a dopĺňa, pozastavuje platnosť alebo zrušuje príslušné osvedčenie, ak sa podmienky, podľa ktorých bolo vydané, ďalej neplnia, alebo ak právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je držiteľom osvedčenia, neplní povinnosti uložené týmto nariadením alebo jeho vykonávacími predpismi;
 - j) zabezpečuje zachovanie funkčnosti letovej spôsobilosti v súvislosti s výrobkami, súčasťami a zariadeniami, nad ktorými vykonáva dohľad, vrátane bezodkladnej reakcie na bezpečnostné problémy a vydania a šírenia príslušných záväzných informácií;
 - k) stanovuje letovú spôsobilosť a postupy na dosiahnutie súladu s článkom 5 ods. 4 písm. a) pre každé lietadlo, pre ktoré sa má vydať letové povolenie;
 - l) vydáva letové povolenia pre lietadlá na účely osvedčovania pod kontrolou agentúry lietadlám na základe dohody s členským štátom, v ktorom je lietadlo registrované alebo v ktorom sa má zaregistrovať.
2. S ohľadom na organizácie agentúra:
- a) samostatne alebo prostredníctvom národných leteckých úradov alebo oprávnených subjektov vykonáva kontroly a audit organizácií, ktorým vydáva osvedčenia;

- b) vydáva osvedčenia a predlžuje dobu ich platnosti pre:
- i) projektové organizácie alebo
 - ii) organizácie na výrobu, ktoré sa nachádzajú na území členských štátov, ak o to požiada príslušný členský štát, alebo
 - iii) organizácie na výrobu alebo údržbu, ktoré sa nachádzajú mimo územia členských štátov;
- c) mení, obmedzuje alebo pozastavuje platnosť alebo ruší príslušné osvedčenie, ak sa podmienky, podľa ktorých bolo vydané, ďalej neplnia alebo ak právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je držiteľom osvedčenia, neplní povinnosti uložené týmto nariadením alebo jeho vykonávacími predpismi.

Článok 22

Udeľovanie osvedčení na letovú prevádzku

1. Agentúra bezodkladne reaguje na problém, ktorý môže ovplyvniť bezpečnosť letovej prevádzky tak, že rozhodne o nápravných opatreniach a zverejní príslušné informácie a poskytne ich aj členským štátom.

2. Pokiaľ ide o obmedzenia letového času:

a) agentúra vydáva uplatniteľné certifikačné špecifikácie na zabezpečenie súladu so základnými požiadavkami a prípadne s príslušnými vykonávacími predpismi. V úvodnej fáze budú vykonávacie pravidlá zahŕňať všetky podstatné ustanovenia podčasti Q prílohy III k nariadeniu (EHS) č. 3922/91 s prihliadnutím na najnovšie vedecko-technické dôkazy;

b) členský štát môže schváliť individuálne schémy špecifikácií letových časov, ktoré sa odchyľujú od certifikačných špecifikácií uvedených v písmene a). V takomto prípade členský štát bezodkladne informuje agentúru, Komisiu a iné členské štáty, že má v úmysle schváliť takúto individuálnu schému;

c) po oznámení agentúra do jedného mesiaca posúdi individuálnu schému na základe vedeckého a zdravotného hodnotenia. Potom môže príslušný členský štát túto schému schváliť, pokiaľ ju agentúra neprediskutovala s týmto členským štátom a nenavrhol k nej zmeny. Ak bude členský štát súhlasiť s navrhovanými zmenami, môže zmenenú schému schváliť;

d) v prípade nepredvídaných naliehavých prevádzkových okolností alebo prevádzkových potrieb obmedzeného trvania, ktoré sa neopakujú, sa môžu dočasne uplatniť výnimky z certifikačných špecifikácií, kým agentúra nepredloží svoje stanovisko;

e) ak členský štát nesúhlasí so závermi agentúry o individuálnej schéme, postúpi túto vec Komisii, aby v súlade s postupom uvedeným v článku 65 ods. 3 rozhodla, či táto schéma spĺňa bezpečnostné ciele tohto nariadenia;

Článok 21

Udeľovanie preukazov spôsobilosti pilotom

1. S ohľadom na personál a organizácie uvedené v článku 7 ods. 1 agentúra:

a) samostatne alebo prostredníctvom národných leteckých úradov alebo oprávnených subjektov skúma a vykonáva audity organizácií, ktorým vydáva osvedčenia, a ak je to potrebné, aj ich personálu;

b) vydáva osvedčenia a predlžuje ich platnosť pre výcvikové organizácie pre pilotov a poverené zdravotnícke zariadenia, ktoré sa nachádzajú mimo územia členských štátov, a podľa potreby aj pre ich personál;

c) mení, obmedzuje alebo pozastavuje platnosť alebo ruší príslušné osvedčenie, ak sa podmienky, podľa ktorých ho agentúra vydala, ďalej neplnia alebo ak právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je držiteľom osvedčenia, neplní povinnosti uložené týmto nariadením alebo jeho vykonávacími predpismi.

2. Pokiaľ ide o výcvikové zariadenia na simuláciu letu uvedené v článku 7 ods. 1, agentúra:

a) samostatne alebo prostredníctvom národných leteckých úradov alebo oprávnených subjektov vykonáva technické kontroly zariadení, na ktoré udeľuje osvedčenia;

b) vydáva osvedčenia a predlžuje ich platnosť pre:

i) výcvikové zariadenia na simuláciu letu, ktoré používajú výcvikové organizácie, ktoré agentúra osvedčila, alebo

ii) výcvikové zariadenia na simuláciu letu, ktoré sa nachádzajú na území členských štátov, ak o to príslušný členský štát požiada;

- f) obsah individuálnych schém, ktoré sú pre agentúru prijateľné alebo ku ktorým Komisia v súlade s písmenom e) zaujala kladné rozhodnutie, sa uverejní.

Článok 23

Prevádzkovatelia tretej krajiny

1. Pokiaľ ide o prevádzkovateľov lietadiel uvedených v článku 4 ods. 1 písm. d), ktorí sa podieľajú na obchodnej prevádzke, agentúra:

- a) samostatne alebo prostredníctvom národných leteckých úradov alebo oprávnených subjektov vykonáva kontroly a audity;
- b) vydáva povolenia uvedené v článku 9 ods. 2 a predlžuje dobu ich platnosti, pokiaľ členský štát nevykonáva vo vzťahu k týmto prevádzkovateľom funkcie a úlohy štátu prevádzkovateľa;
- c) mení, obmedzuje, pozastavuje platnosť alebo zrušuje príslušné povolenie, ak už neplatia podmienky, podľa ktorých ho agentúra vydala, alebo ak príslušná organizácia neplní povinnosti, ktoré jej ukladá toto nariadenie alebo jeho vykonávacie predpisy.

2. Pokiaľ ide o prevádzkovateľov lietadiel uvedených v článku 4 ods. 1 písm. d), ktorí sa nepodieľajú na obchodnej prevádzke, agentúra:

- a) prijíma vyhlásenia uvedené v článku 9 ods. 3 a
- b) samostatne alebo prostredníctvom národných leteckých úradov alebo oprávnených subjektov vykonáva dohľad nad prevádzkovateľmi, od ktorých prijala vyhlásenie.

3. Pokiaľ ide o lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 písm. d), agentúra vydáva povolenia v súlade s článkom 9 ods. 4 písm. a).

Článok 24

Monitorovanie uplatňovania predpisov

1. Agentúra vykonáva kontroly dodržiavania noriem v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje článok 1 ods. 1, s cieľom monitorovať uplatňovanie tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov a podáva o tom správu Komisii.

2. Agentúra vykonáva preskúmanie v podnikoch s cieľom monitorovať uplatňovanie tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov.

3. Agentúra posudzuje vplyv uplatňovania tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov, pričom zohľadňuje ciele stanovené v článku 2.

4. Agentúra konzultuje s Komisiou a vydáva jej odporúčania k uplatňovaniu článku 14.

5. Pracovné metódy agentúry na vykonávanie úloh uvedených v odsekoch 1, 3 a 4 podliehajú požiadavkám, ktoré sa prijímajú v súlade s postupom uvedeným v článku 65 ods. 2 pri zohľadnení zásad stanovených v článkoch 52 a 53.

Článok 25

Pokuty a penále

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 20 a 55, môže Komisia na žiadosť agentúry:

- a) uložiť pokutu osobám a podnikom, ktorým agentúra vydala osvedčenie, ak boli úmyselne alebo z nedbanlivosti porušené ustanovenia tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov;
- b) uložiť osobám a podnikom, ktorým agentúra vydala osvedčenie, penále vypočítané od dátumu stanoveného v rozhodnutí, aby tieto osoby a podniky prinútila dosiahnuť súlad s ustanoveniami tohto nariadenia a jeho vykonávacími predpismi.

2. Pokuty a penále uvedené v odseku 1 musia byť odrádzajúce a úmerné závažnosti prípadu a hospodárskej situácii držiteľa osvedčenia, pričom sa prihliada najmä na rozsah ohrozenia bezpečnosti. Výška pokút nepresiahne 4 % ročného príjmu alebo obratu držiteľa osvedčenia. Výška penále nepresiahne 2,5 % priemerného denného príjmu alebo obratu držiteľa osvedčenia.

3. Komisia v súlade s postupom podľa článku 65 ods. 3 prijme podrobné predpisy na vykonávanie tohto článku. Uvedie pritom najmä:

- a) podrobné kritériá stanovenia sumy pokút alebo penále a
- b) postupy pre vyšetrovanie, súvisiace opatrenia, podávanie správ, ako aj procesné pravidlá pri rozhodovaní vrátane ustanovení o práve na obhajobu, prístup k dokumentácii, právne zastúpenie, dôvernosc, dočasné ustanovenia, vymenovanie a vyberanie pokút a penále.

4. Súdny dvor Európskych spoločenstiev má neobmedzenú súdnu právomoc na preskúmanie rozhodnutí, v ktorých Komisia stanovila pokutu alebo penále. Môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu alebo penále.

5. Rozhodnutia prijaté podľa odseku 1 nemajú trestnoprávny charakter.

Článok 26

Výskum

1. Agentúra môže vykonávať a financovať výskum, pokiaľ sa výhradne týka zlepšenia činností v rámci jej kompetencií bez toho, aby bolo dotknuté právo Spoločenstva.

2. Agentúra koordinuje svoje výskumné a rozvojové činnosti s obdobnými činnosťami Komisie a členských štátov tak, aby sa zabezpečil vzájomný súlad politik a akcií.

3. Výsledky výskumu financovaného agentúrou sa uverejnia pod podmienkou, že ich agentúra nebude klasifikovať ako dôverné.

Článok 27

Medzinárodné vzťahy

1. Agentúra pomáha Spoločenstvu a členským štátom v ich vzťahoch s tretími krajinami v súlade s príslušným právom Spoločenstva. Pomáha najmä pri harmonizácii predpisov a vzájomnom uznávaní, ktoré sa týka schválení potvrdzujúcich uspokojivé uplatňovanie predpisov.

2. Agentúra môže v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy spolupracovať s leteckými úradmi tretích krajín a medzinárodnými organizáciami príslušnými v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, v rámci pracovných dohôd uzavretých s týmito orgánmi. Tieto dohody musí Komisia vopred schváliť.

3. Agentúra pomáha členským štátom plniť ich medzinárodné záväzky, predovšetkým tie, ktoré vyplývajú z Chicagského dohovoru.

ODDIEL II

Vnútoraná štruktúra

Článok 28

Právne postavenie, miesto, miestne pracoviská

1. Agentúra je orgánom Spoločenstva. Má právnu subjektivitu.

2. V každom členskom štáte má agentúra najvyšší stupeň právnej spôsobilosti, priznaný právnickým osobám podľa práva daného štátu. Môže najmä nadobúdať alebo scudzovať hnutelný alebo nehnuteľný majetok a môže byť účastníkom súdnych konaní.

3. Agentúra môže založiť svoje vlastné miestne pracoviská v členských štátoch, ak s tým tieto štáty súhlasia.

4. V mene agentúry koná jej výkonný riaditeľ.

Článok 29

Zamestnanci

1. Na zamestnancov agentúry sa uplatňuje Služobný poriadok úradníkov Európskych spoločenstiev, Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev a predpisy prijaté spoločne inštitúciami Európskych spoločenstiev na účely uplatnenia služobného poriadku a podmienok zamestnávania bez toho, aby bolo dotknuté uplatnenie článku 39 tohto nariadenia na členov odvolacej rady.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 42, uplatňuje agentúra voči svojim vlastným zamestnancom právomoci zverené ustanovujúcemu orgánu služobným poriadkom a podmienkami zamestnávania.

3. Zamestnancov agentúry tvorí presne vymedzený počet úradníkov, ktorých vymenovala alebo delegovala Komisia alebo členské štáty na vykonávanie povinností manažmentu. Ostatní zamestnanci sú ďalšími zamestnancami, ktorých prijala agentúra na plnenie svojich úloh.

Článok 30

Výsady a imunity

Na agentúru sa uplatňuje Protokol o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev priložený k Zmluvám o založení Európskeho spoločenstva a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

Článok 31

Zodpovednosť

1. Zmluvná zodpovednosť agentúry sa spravuje rozhodným právom pre danú zmluvu.

2. Súdny dvor Európskych spoločenstiev je príslušný rozhodnúť podľa akejkoľvek arbitrážnej doložky obsiahnutej v zmluve uzatvorenej agentúrou.

3. V prípade mimozmluvnej zodpovednosti nahradí agentúra v súlade so všeobecnými princípmi spoločnými pre právo členských štátov akúkoľvek škodu, ktorú spôsobili jej oddelenia alebo zamestnanci pri výkone svojich úloh.

4. Súdny dvor Európskych spoločenstiev je príslušný rozhodovať v sporoch o náhradu akejkoľvek škody podľa odseku 3.

5. Osobná zodpovednosť zamestnancov voči agentúre sa riadi ustanoveniami stanovenými v služobnom poriadku alebo podmienkach zamestnávania, ktoré sa na nich uplatňujú.

Článok 32

Uverejňovanie dokumentov

1. Bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia prijaté na základe článku 290 zmluvy, sa vo všetkých úradných jazykoch Spoločenstva vyhotovia tieto dokumenty:

- a) prehľad o bezpečnosti uvedený v článku 15 ods. 4;
- b) stanoviská adresované Komisii v súlade s článkom 19 ods. 1;
- c) výročná všeobecná správa a program práce uvedený v článku 33 ods. 2 písm. b) a c).

2. Prekladateľské služby potrebné na fungovanie agentúry poskytne Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie.

Článok 33

Právomoci správnej rady

1. Agentúra má správnu radu.
2. Správna rada:
 - a) v súlade s článkom 39 vymenúva výkonného riaditeľa a na návrh výkonného riaditeľa ďalších riaditeľov;
 - b) prijíma výročnú všeobecnú správu o činnosti agentúry a predkladá ju najneskôr do 15. júna Európskemu parlamentu, Rade, Komisii, Dvoru audítorov a členským štátom; v mene agentúry každoročne predkladá Európskemu parlamentu a Rade (ďalej len „rozpočtový orgán“) všetky relevantné informácie o výsledku hodnotení, najmä informácie týkajúce sa účinkov alebo následkov zmien v úlohách zverených agentúre;
 - c) každý rok do 30. septembra a po doručení stanoviska Komisie prijme program práce agentúry na nasledujúci rok a zašle ho Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a členským štátom; program práce sa prijíma bez toho, aby bol dotknutý ročný rozpočtový postup Spoločenstva a legislatívny program Spoločenstva v príslušných oblastiach bezpečnosti letectva; stanovisko Komisie sa pripojí k programu práce;
 - d) po dohode s Komisiou prijíma usmernenia na pridelenie úloh súvisiacich s udeľovaním osvedčení národným leteckým úradom a oprávneným subjektom;

- e) vypracuje postupy rozhodovania výkonným riaditeľom, ako je uvedené v článkoch 52 a 53;
- f) vykonáva svoje funkcie týkajúce sa rozpočtu agentúry podľa článkov 59, 60 a 63;
- g) vymenúva členov odvolacej rady podľa článku 41;
- h) vykonáva disciplinárnu právomoc voči výkonnému riaditeľovi a voči riaditeľom po dohode s výkonným riaditeľom;
- i) poskytuje stanovisko k opatreniam týkajúcim sa poplatkov a úhrad uvedeným v článku 64 ods. 1;
- j) vypracuje svoj rokovací poriadok;
- k) rozhoduje o jazykovom systéme agentúry;
- l) v prípade potreby dopĺňa zoznam dokumentov uvedených v článku 32 ods. 1;
- m) ustanovuje organizačnú štruktúru agentúry a prijíma personálnu politiku agentúry.

3. Správna rada môže poradiť výkonnému riaditeľovi v akejkoľvek záležitosti, ktorá sa týka výlučne strategického rozvoja bezpečnosti letectva vrátane výskumu definovaného v článku 26.

4. Správna rada zriadi poradný orgán záujmových strán, s ktorým sa poradí pred prijatím rozhodnutí v oblastiach uvedených v odseku 2 písm. c), e), f) a i). Správna rada sa tiež môže rozhodnúť poradiť s poradným orgánom o ostatných záležitostiach uvedených v odsekoch 2 a 3. Pre správnu radu nie je stanovisko poradného orgánu záväzné.

5. Správna rada môže vytvoriť pracovné orgány, ktoré jej pomáhajú pri vykonávaní jej funkcií vrátane prípravy rozhodnutí a monitorovaní ich vykonávania.

Článok 34

Zloženie správnej rady

1. Správna Rada je zložená z jedného zástupcu každého členského štátu a jedného zástupcu Komisie. Členovia sú vybraní na základe ich preukázateľných skúseností a doterajšej činnosti v oblasti civilného letectva, ich riadiacich schopností a odborných znalostí, ktoré majú využiť na presadenie cieľov tohto nariadenia. Príslušný výbor Európskeho parlamentu bude o tom v plnej miere informovaný.

Každý členský štát vymenuje člena správnej rady, ako aj jedného náhradníka, ktorý zastupuje člena v prípade jeho neprítomnosti. Komisia tiež vymenuje svojho zástupcu a náhradníka. Funkčné obdobie člena správnej rady je päť rokov a môže sa obnoviť.

2. V prípade potreby sa v úprave uvedenej v článku 66 ustanoví účasť zástupcov európskych tretích krajín a jej podmienky.

3. Poradný orgán uvedený v článku 33 ods. 4 vymenuje štyroch svojich členov, ktorí sa ako pozorovatelia zúčastňujú zasadnutí správnej rady. Zastupujú v čo najširšej miere rôzne názory zastúpené v tomto poradnom orgáne. Ich funkčné obdobie je tridsať mesiacov a môže sa raz obnoviť.

Článok 35

Predsedníctvo správnej rady

1. Správna rada si zo svojich členov zvolí predsedu a podpredsedu. V prípade, ak si predseda nemôže plniť svoje povinnosti, z úradnej moci ho zastupuje podpredseda.

2. Funkčné obdobie predsedu a podpredsedu skončí po uplynutí ich členstva v správnej rade. Podľa tohto ustanovenia je funkčné obdobie predsedu a podpredsedu trojročné a možno ho raz obnoviť.

Článok 36

Zasadnutia

1. Zasadnutia správnej rady zvoľáva jej predseda.

2. Rokovaní sa zúčastňuje výkonný riaditeľ agentúry.

3. Riadne zasadnutia správnej rady sa konajú aspoň dvakrát ročne. Okrem toho sa zasadnutie koná z iniciatívy predsedu alebo na žiadosť aspoň jednej tretiny členov správnej rady.

4. Ako pozorovateľa môže správna rada pozvať na svoje zasadnutia akúkoľvek osobu, o ktorej stanovisko má záujem.

5. S prihliadnutím na rokovací poriadok agentúry môžu členom správnej rady pomáhať poradcovia alebo experti.

6. Sekretariát správnej rady zabezpečí agentúra.

Článok 37

Hlasovanie

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 39 ods. 1, prijíma správna rada svoje rozhodnutia dvojtretinovou väčšinou hlasov

svojich členov. Rozhodnutie podľa článku 33 ods. 2 písm. k) sa na žiadosť člena správnej rady prijíma jednomyseľne.

2. Každý člen vymenovaný podľa článku 34 ods. 1 má jeden hlas. V neprítomnosti riadneho člena je oprávnený uplatňovať jeho hlasovacie právo jeho náhradník. Pozorovatelia ani výkonný riaditeľ agentúry nehlasujú.

3. Rokovací poriadok stanoví podrobnejšie ustanovenia pre hlasovanie, najmä podmienky, za ktorých môže člen konať v mene iného člena, a prípadne aj požiadavky týkajúce sa uznášaniaschopnosti.

Článok 38

Úlohy a právomoci výkonného riaditeľa

1. Agentúru riadi výkonný riaditeľ, ktorý je pri výkone svojich úloh úplne nezávislý. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci Komisie a správnej rady, výkonný riaditeľ nepožaduje ani neprijíma pokyny od žiadnej vlády alebo akéhokoľvek iného orgánu.

2. Európsky parlament alebo Rada môžu vyzvať výkonného riaditeľa, aby podal správu o plnení svojich úloh.

3. Výkonný riaditeľ plní tieto úlohy a má tieto právomoci:

a) schvaľuje opatrenia agentúry, ako sú vymedzené v článku 18 v rámci obmedzení určených týmto nariadením, jeho vykonávacími predpismi a platnými právnymi predpismi;

b) rozhoduje o kontrolách a preskúmaniach, ako je ustanovené v článkoch 54 a 55;

c) prideluje úlohy súvisiace s udeľovaním osvedčení národným leteckým úradom alebo kvalifikovaným subjektom podľa usmernení stanovených správnu radou;

d) podľa článku 27 vykonáva všetky úlohy v medzinárodnej oblasti a v oblasti technickej spolupráce s tretími krajinami;

e) uskutočňuje všetky nevyhnutné kroky, vrátane prijímania vnútorných administratívnych pokynov a uverejňovania oznámení s cieľom zabezpečiť fungovanie agentúry v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia;

f) každoročne pripravuje návrh výročnej správy a predkladá ho správnej rade;

g) vo vzťahu k zamestnancom agentúry vykonáva právomoci ustanovené v článku 29 ods. 2;

- h) vypracúva odhady príjmov a výdavkov agentúry podľa článku 59 a plní rozpočet podľa článku 60;
- i) deleguje svoje právomoci na ostatných zamestnancov agentúry s prihliadnutím na predpisy, ktoré sa majú prijať v súlade s postupom uvedeným v článku 65 ods. 2;
- j) so súhlasom správnej rady prijíma rozhodnutia týkajúce sa založenia miestnych pracovísk v členských štátoch v súlade s článkom 28 ods. 3;
- k) pripravuje a vykonáva ročný program práce;
- l) reaguje na žiadosti Komisie o pomoc.

Článok 39

Vymenovávanie vedúcich pracovníkov

1. Správna rada vymenúva výkonného riaditeľa do funkcie na základe kvalít, preukázaných schopností a skúseností relevantných pre civilné letectvo. Správna rada vymenúva alebo odvoláva výkonného riaditeľa na návrh Komisie. Správna rada prijíma svoje rozhodnutie trojštvrтинovou väčšinou hlasov svojich členov. Pred vymenovaním možno kandidáta, ktorého vybrala správna rada, požiadať, aby urobil vyhlásenie pred príslušným výborom alebo výbormi Európskeho parlamentu a odpovedal na otázky jeho alebo ich členov.
2. Výkonnému riaditeľovi môže pomáhať jeden alebo viacerí riaditelia. Ak nie je výkonný riaditeľ prítomný alebo nemôže vykonávať svoju funkciu, nahradí ho jeden z riaditeľov.
3. Správna rada vymenúva do funkcie riaditeľov agentúry na základe odborných spôsobilostí relevantných pre civilné letectvo. Správna rada vymenúva alebo odvoláva riaditeľov z funkcie na návrh výkonného riaditeľa.
4. Funkčné obdobie výkonného riaditeľa a riaditeľov je päť rokov. Toto funkčné obdobie možno obnoviť. Funkčné obdobie výkonného riaditeľa je obnoviteľné iba jedenkrát.

Článok 40

Právomoci odvolacej rady

1. V rámci agentúry sa zriadi jedna alebo viacero odvolacích rád.
2. Odvolacia rada alebo rady zodpovedajú za rozhodovanie o odvolaniach voči rozhodnutiam uvedeným v článku 44.
3. Odvolacia rada alebo rady sa zvolávajú podľa potreby. Počet odvolacích rád a prácu, ktorá sa im má prideliť, určí Komisia, konajúc v súlade s postupom uvedeným v článku 65 ods. 3

Článok 41

Zloženie odvolacej rady

1. Odvolacia rada pozostáva z predsedu a dvoch ďalších členov.
2. Predseda a ostatní členovia majú náhradníkov, ktorí ich zastupujú počas neprítomnosti.
3. Predsedu, ostatných členov a ich náhradníkov vymenúva správna rada zo zoznamu kvalifikovaných kandidátov schváleného Komisiou.
4. Keď odvolacia rada zväží, že si to povaha odvolania vyžaduje, môže zo zoznamu uvedeného v odseku 3 pre daný prípad povolať dvoch ďalších členov.
5. Komisia konajúc v súlade s postupom uvedeným v článku 65 ods. 3 určí požadovanú kvalifikáciu členov každej odvolacej rady, právomoci jednotlivých členov v prípravnej fáze rozhodnutí a podmienky hlasovania.

Článok 42

Členovia odvolacej rady

1. Funkčné obdobie členov odvolacej rady vrátane jej predsedu a všetkých náhradníkov je päť rokov. Toto obdobie možno obnoviť.
2. Členovia odvolacích rád sú nezávislí. Pri prijímaní rozhodnutí nie sú viazaní žiadnymi pokynmi.
3. Členovia odvolacej rady nemôžu v agentúre vykonávať žiadne iné úlohy. Členovia odvolacej rady môžu pracovať na čiastočný úväzok.
4. Členovia odvolacej rady nesmú byť v priebehu svojho funkčného obdobia zbavení funkcie alebo vyškrtnutí zo zoznamu kvalifikovaných kandidátov, pokiaľ na to nie sú vážne dôvody a Komisia o tom po získaní stanoviska správnej rady nerozhodne.

Článok 43

Vylúčenie a námietka

1. Členovia odvolacej rady sa nesmú zúčastniť na žiadnom odvolacom konaní, ak sú na ňom osobne zainteresovaní, ak sa predtým zúčastnili ako zástupcovia jednej zo strán na konaní alebo ak sa podieľali na rozhodnutí, ktoré je predmetom odvolania.
2. Ak v dôsledku jedného z dôvodov uvedených v odseku 1 alebo akýchkoľvek iných dôvodov člen odvolacej rady usúdi, že by sa nemal zúčastniť na niektorom z konaní, informuje o tom odvolaciu radu.

3. Voči členom odvolacej rady môže namietať ktorákoľvek strana odvolacieho konania z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v odseku 1, alebo ak existuje podozrenie zo zaujatosti člena odvolacej rady. Takáto námietka nie je prípustná, ak strana odvolacieho konania, ktorá si je vedomá dôvodu pre námietku, urobila procesný krok. Žiadna námietka sa nemôže zakladať na štátnej príslušnosti členov.

4. Odvolacie rady rozhodnú o krokoch, ktoré treba podniknúť v prípadoch uvedených v odsekoch 2 a 3, bez účasti príslušného člena. S cieľom prijať toto rozhodnutie príslušného člena v odvolacej rade nahradí jeho náhradník.

Článok 44

Rozhodnutia, voči ktorým sa možno odvolať

1. Odvolať sa možno proti rozhodnutiam agentúry, ktoré boli prijaté podľa článkov 20, 21, 22, 23, 55 alebo 64.

2. Odvolanie podané podľa odseku 1 nemá odkladný účinok. Agentúra však môže odložiť uplatňovanie rozhodnutia voči ktorému sa podalo odvolanie, ak sa domnieva, že to okolnosti umožňujú.

3. Odvolanie voči rozhodnutiu, ktoré nezastaví konanie voči jednej zo strán, sa môže podať len v spojení s odvolaním proti konečnému rozhodnutiu, pokiaľ sa v rozhodnutí nepredpokladá samostatné odvolanie.

Článok 45

Osoby oprávnené odvolať sa

Každá fyzická osoba alebo právnická osoba sa môže odvolať voči rozhodnutiu určenému tejto osobe alebo proti rozhodnutiu, ktoré – napriek tomu, že má formu rozhodnutia určeného inej osobe, – sa jej priamo a individuálne týka. Účastníci konania sa môžu proti rozhodnutiu odvolať.

Článok 46

Lehota a forma

Odvolanie sa spolu s uvedením dôvodov zašle v písomnej forme agentúre do dvoch mesiacov od oznámenia opatrenia dotknutej osobe, alebo ak k tomu nedôjde, tak odo dňa, kedy sa o ňom táto osoba dozvedela.

Článok 47

Predbežné preskúmanie

1. Ak výkonný riaditeľ považuje odvolanie za prípustné a opodstatnené, rozhodnutie opraví. Tento postup sa

neuplatňuje, ak proti odvolávajúcej sa strane stojí iný účastník odvolacieho konania.

2. Ak rozhodnutie nie je opravené do jedného mesiaca od doručenia odvolania, ktoré obsahuje dôvody, agentúra bezodkladne rozhodne, či pozastaví uplatňovanie rozhodnutia v súlade s druhou vetou článku 44 ods. 2 a vráti odvolanie odvolacej rade.

Článok 48

Preskúmanie odvolaní

1. Ak je odvolanie prípustné, odvolacia rada preskúma, či je opodstatnené.

2. Pri preskúmaní odvolania podľa odseku 1 odvolacia rada koná urýchlene. Tak často, ako je to potrebné, vyzve účastníkov odvolacieho konania, aby v rámci stanovených lehôt predložili svoje stanoviská k oznámeniam odvolacej rady alebo k písomným informáciám iných strán odvolacieho konania. Strany odvolacieho konania sú oprávnené vystupovať ústne.

Článok 49

Rozhodnutia o odvolaní

Odvolacia rada môže vykonávať akúkoľvek právomoc, ktorá je v kompetencii agentúry, alebo môže prípad postúpiť príslušnému orgánu agentúry. Tento orgán je viazaný rozhodnutím odvolacej rady.

Článok 50

Konanie pred Súdny dvorom Európskych spoločenstiev

1. Na Súdny dvor Európskych spoločenstiev možno podávať žaloby o neplatnosť aktov agentúry, ktoré sú právne záväzné pre tretie strany, na nečinnosť a o náhradu škôd, ktoré agentúra spôsobila pri vykonávaní svojej činnosti.

2. Žaloby o neplatnosti rozhodnutí agentúry, ktoré boli prijaté podľa článkov 20, 21, 22, 23, 55 alebo 64, sa môžu podávať na Súdny dvor Európskych spoločenstiev len po tom, ako sa vyčerpali všetky opravné prostriedky v rámci agentúry.

3. Agentúra uskutoční všetky potrebné opatrenia, ktoré budú zodpovedať rozsudku Súdneho dvora Európskych spoločenstiev.

Článok 51

Priame odvolanie

Členské štáty a inštitúcie Spoločenstva môžu podať proti rozhodnutiam agentúry priame odvolanie na Súdny dvor Európskych spoločenstiev.

ODDIEL III

Pracovné metódy

Článok 52

Postupy na vypracovanie stanovísk, certifikačné špecifikácie a poradenského materiálu

1. Čo najskôr po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia správna rada stanoví transparentné postupy na vydávanie stanovísk, certifikačných špecifikácií a poradenského materiálu uvedených v článku 18 písm. a) a c).

Tieto postupy:

- a) vychádzajú z odborných posudkov dostupných na regulačných leteckých orgánov členských štátov;
 - b) angažujú vhodných expertov z príslušných zainteresovaných strán vždy, keď to je potrebné;
 - c) zabezpečujú, aby agentúra podľa harmonogramu a postupu, ktorý obsahuje povinnosť agentúry písomne reagovať na konzultačný proces, vydávala dokumenty a konzultovala so širokým spektrom zainteresovaných strán.
2. Keď agentúra v súlade s článkom 19 vypracuje stanoviská, certifikačné špecifikácie a poradenský materiál, ktoré majú členské štáty uplatňovať, stanoví postup na konzultácie s členskými štátmi. Na tento účel môže vytvoriť pracovnú skupinu, do ktorej je každý členský štát oprávnený vymenovať experta.
3. Opatrenia uvedené v článku 18 písm. a) a c) a postupy stanovené v súlade s odsekom 1 tohto článku sa uverejnia v úradnej publikácii agentúry.
4. Stanovia sa osobitné postupy na prijímanie okamžitých opatrení agentúrou s cieľom reagovať na problém v oblasti bezpečnosti a na informovanie príslušných zainteresovaných strán o opatreniach, ktoré majú prijať.

Článok 53

Postupy na prijímanie rozhodnutí

1. Správna rada zavedie transparentné postupy na prijímanie jednotlivých rozhodnutí uvedených v článku 18 písm. d).

Tieto postupy:

- a) zabezpečia vypočutie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorej je rozhodnutie určené, alebo každej ďalšej strany, ktorej sa to priamo a individuálne týka;
- b) zabezpečia oznámenie rozhodnutia fyzickej osobe alebo právnickej osobe a jeho uverejnenie;
- c) zabezpečia informovanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorej je rozhodnutie určené, a každej ďalšej strany

konania o opravných prostriedkoch, ktoré sú podľa tohto nariadenia týmto osobám dostupné;

- d) zabezpečia, aby rozhodnutie obsahovalo odôvodnenie.
2. Správna rada zavedie postupy upresňujúce podmienky, na základe ktorých sú rozhodnutia oznamované, pričom sa náležitá pozornosť venuje odvolaciemu konaniu.
3. Stanovia sa osobitné postupy na prijímanie okamžitých opatrení agentúrou s cieľom reagovať na problém v oblasti bezpečnosti a na informovanie príslušných zainteresovaných strán o opatreniach, ktoré majú prijať.

Článok 54

Kontroly v členských štátoch

1. Bez toho, aby boli dotknuté výkonné právomoci delegované na Komisiu zmluvou, agentúra pomáha Komisii pri monitorovaní uplatňovania tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov vykonávaním kontrol dodržiavania noriem príslušnými orgánmi členských štátov, ako je stanovené v článku 24 ods. 1. Úradníci oprávnení podľa tohto nariadenia a úradníci, ktorých vyslali vnútroštátne orgány, ktorí sa zúčastňujú týchto kontrol, sú teda v súlade s právnymi ustanoveniami dotknutého členského štátu splnomocnení:

- a) preskúmať príslušné záznamy, údaje, postupy a akýkoľvek iný materiál, ktorý je dôležitý na dosiahnutie úrovne bezpečnosti civilného letectva v súlade s týmto nariadením;
- b) vyhotovovať kópie alebo robiť výpisy z týchto záznamov, údajov, postupov a iných materiálov;
- c) požadovať okamžité ústne vysvetlenie;
- d) vstupovať do všetkých príslušných priestorov, na pozemky alebo do dopravných prostriedkov.

2. Zamestnanci agentúry, oprávnení na kontroly uvedené v odseku 1, vykonávajú svoje právomoci na základe poverenia vyhotoveného v písomnej forme, v ktorom je presne vymedzený predmet a účel kontroly a dátum, kedy má kontrola začať. Agentúra informuje dotknutý členský štát o kontrole a totožnosti poverených zamestnancov v primeranom čase pred jej vykonaním.

3. Dotknutý členský štát sa podrobí kontrolám a zabezpečí, aby sa im podrobili aj dotknuté orgány alebo osoby.

4. Ak si kontrola vykonaná podľa tohto článku vyžaduje kontrolu podniku alebo združenia podnikov, uplatňujú sa ustanovenia článku 55. Ak podnik bráni výkonu tejto kontroly, dotknutý členský štát poskytne potrebnú pomoc zamestnancom poverených agentúrou, aby im umožnil kontrolu vykonať.

5. Správy vypracované pri uplatňovaní tohto článku sú k dispozícii v úradnom jazyku alebo úradných jazykoch členského štátu, v ktorom sa kontrola vykonala.

Článok 55

Preskúmanie podnikov

1. Samotná agentúra môže vykonávať potrebné preskúmania podnikov pri uplatňovaní článkov 7, 20, 21, 22, 23 a 24 ods. 2 alebo môže touto úlohou poveriť národné letecké úrady alebo oprávnené subjekty. Tieto preskúmania uskutočnia v súlade s právnymi predpismi členských štátov, v ktorých sa majú vykonať. Na tento účel sú poverené osoby na základe tohto nariadenia oprávnené:

- a) preskúmať príslušné záznamy, údaje, postupy a akýkoľvek iný materiál dôležitý na plnenie úloh agentúry;
- b) vyhotovovať kópie alebo robiť výpisy z týchto záznamov, údajov, postupov a iných materiálov;
- c) požadovať okamžité ústne vysvetlenie;
- d) vstupovať do príslušných priestorov, na pozemky alebo do dopravných prostriedkov;
- e) vykonávať kontroly lietadla v spolupráci s členskými štátmi.

2. Osoby poverené na preskúmanie uvedené v odseku 1 vykonávajú svoje právomoci na základe poverenia vyhotoveného v písomnej forme, v ktorej je presne vymedzený predmet a účel preskúmania.

3. Agentúra informuje členský štát, na území ktorého sa má preskúmanie vykonať, o preskúmaní a o totožnosti poverených osôb v primeranom čase pred jej vykonaním. Úradníci dotknutého členského štátu pomáhajú na žiadosť agentúry týmto povereným osobám pri výkone ich úloh.

Článok 56

Ročný program práce

Ročný program práce sa zameriava na podporu neustáleho zlepšovania európskej leteckej bezpečnosti a je v súlade s cieľmi, právomocami a úlohami agentúry ustanovenými v tomto nariadení. Jasne sa v ňom uvedie, ktoré právomoci a úlohy agentúry sa pridali, zmenili alebo zrušili v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Prezentácia ročného plánu práce vychádza z metodiky, ktorú používa Komisia ako súčasť riadenia založeného na činnosti.

Článok 57

Výročná všeobecná správa

Výročná všeobecná správa opisuje spôsob, akým agentúra vykonávala svoj ročný program práce. Jasne sa v nej uvedie,

ktoré právomoci a úlohy agentúry sa pridali, zmenili alebo zrušili v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Správa uvádza prehľad činností, ktoré agentúra vykonala, a hodnotí ich výsledky vzhľadom na stanovené ciele a časový harmonogram, riziká spojené s týmito činnosťami, používanie zdrojov a všeobecné činnosti agentúry.

Článok 58

Transparentnosť a poskytovanie informácií

1. Na dokumenty, ktoré uchováva agentúra, sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 1049/2001.

2. Agentúra môže z vlastnej iniciatívy poskytovať informácie v oblastiach v rámci svojho poslania. Predovšetkým zabezpečí, aby okrem uverejňovania stanoveného v článku 52 ods. 3 bola verejnosť a akákoľvek zainteresovaná strana urýchlene objektívne, spoľahlivo a zrozumiteľným spôsobom informovaná v oblastiach týkajúcich sa jej práce.

3. Každá fyzická osoba alebo právnická osoba je oprávnená obracať sa písomnou formou na agentúru v ktoromkoľvek jazyku uvedenom v článku 314 zmluvy. Táto osoba má právo dostať odpoveď v tom istom jazyku.

4. Na informácie, ktoré agentúra získa v súlade s týmto nariadením, sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov⁽¹⁾.

ODDIEL IV

Finančné požiadavky

Článok 59

Rozpočet

1. Príjmy agentúry tvoria:

- a) príspevok od Spoločenstva;
- b) príspevok od ktorejkoľvek európskej tretej krajiny, s ktorou Spoločenstvo uzavrelo dohody uvedené v článku 66;
- c) poplatky uhrádzané žiadateľmi o osvedčenia a povolenia, ktoré vydáva agentúra, a ich držiteľmi;
- d) poplatky za publikácie, výcvik a akékoľvek iné služby, ktoré poskytuje agentúra, a

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

e) akýkoľvek dobrovoľný finančný príspevok členských štátov, tretích krajín alebo iných subjektov pod podmienkou, že takýto príspevok neohrozuje nezávislosť a nestrannosť agentúry.

2. Výdavky agentúry zahŕňajú náklady na zamestnancov, administratívu, infraštruktúru a prevádzku.

3. Príjmy a výdavky musia byť v rovnováhe.

4. Rozpočty na regulačné úlohy a poplatky stanovené a vyzbierané za činnosti spojené s vydávaním osvedčení sa v rámci rozpočtu agentúry vykazujú osobitne.

5. Správna rada každý rok na základe návrhu výkazu odhadov príjmov a výdavkov vypracováva výkaz odhadov príjmov a výdavkov agentúry na nasledujúci rozpočtový rok.

6. Správna Rada najneskôr do 31. marca pošle Komisii a štátom, s ktorými Komisia uzavrela dohody uvedené v článku 66, výkaz odhadov príjmov a výdavkov uvedený v odseku 4, ktorý zahŕňa návrh plánu stavu zamestnancov a predbežný pracovný program.

7. Výkaz odhadov príjmov a výdavkov spolu s predbežným návrhom všeobecného rozpočtu Európskej únie zasiela Komisia rozpočtovému orgánu.

8. Na základe výkazu odhadov príjmov a výdavkov Komisia v predbežnom návrhu všeobecného rozpočtu Európskej únie, ktorý predloží rozpočtovému orgánu v súlade s článkom 272 zmluvy, stanoví odhady, ktoré považuje za potrebné pre plán stavu zamestnancov, a výšku dotácie, ktorou sa všeobecný rozpočet zaťaží.

9. Rozpočtový orgán schvaľuje prostriedky na dotácie pre agentúru. Rozpočtový orgán prijíma plán stavu zamestnancov agentúry.

10. Rozpočet prijíma správna rada. Po konečnom prijatí všeobecného rozpočtu Európskej únie sa tento rozpočet stáva konečným. Ak to bude vhodné, upraví sa zodpovedajúcim spôsobom.

11. Správna rada čo najskôr oznámi rozpočtovému orgánu svoj zámer uskutočniť akýkoľvek projekt, ktorý môže mať výrazné finančné dôsledky na financovanie rozpočtu, najmä ak ide o projekt súvisiaci s majetkom, ako napríklad prenájom alebo kúpa budov. Informuje o tom Komisiu.

Ak niektorá zložka rozpočtového orgánu oznámila svoj úmysel zaujať stanovisko, predloží toto stanovisko správnej rade do šiestich týždňov od oznámenia projektu.

Článok 60

Plnenie a kontrola rozpočtu

1. Za plnenie rozpočtu agentúry zodpovedá výkonný riaditeľ.

2. Každý rok najneskôr 1. marca predloží účtovník agentúry predbežnú účtovnú závierku spolu so správou o rozpočtovom a finančnom hospodárení za predchádzajúci rozpočtový rok účtovníkovi Komisii. Účtovník Komisie skonsoliduje predbežné účtovné závierky inštitúcií a decentralizovaných orgánov v súlade s článkom 128 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽¹⁾.

3. Každý rok najneskôr 31. marca zašle účtovník Komisie predbežnú účtovnú závierku agentúry spolu so správou o rozpočtovom a finančnom hospodárení za predchádzajúci rozpočtový rok Dvoru audítorov. Správa o rozpočtovom a finančnom hospodárení v danom rozpočtovom roku sa zašle aj Európskemu parlamentu a Rade.

4. Po doručení pripomienok Dvora audítorov k predbežnej účtovnej závierke agentúry podľa článku 129 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 vypracuje výkonný riaditeľ na vlastnú zodpovednosť konečnú účtovnú závierku agentúry a predloží ju správnej rade na vyjadrenie.

5. Správna rada zaujme ku konečnej účtovnej závierke agentúry stanovisko.

6. Každý rok najneskôr 1. júla zašle výkonný riaditeľ konečnú účtovnú závierku za predchádzajúci finančný rok spolu so stanoviskom správnej rady Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a Dvoru audítorov.

7. Konečná účtovná závierka sa uverejní.

8. Výkonný riaditeľ zašle Dvoru audítorov odpoveď na jeho pripomienky najneskôr do 30. septembra. Túto odpoveď zašle aj správnej rade.

9. Na žiadosť Európskeho parlamentu mu výkonný riaditeľ predloží akékoľvek informácie potrebné na bezproblémové uplatňovanie postupu udelenia absolútoría za príslušný rozpočtový rok, ako to ustanovuje článok 146 ods. 3 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

10. Európsky parlament na odporúčanie Rady, ktorá sa uznáša kvalifikovanou väčšinou, do 30. apríla roku $n + 2$ udelí výkonnému riaditeľovi absolútorium za plnenie rozpočtu v roku n .

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1525/2007 (Ú. v. EÚ L 343, 27.12.2007, s. 9).

Článok 61

Boj proti podvodom

1. Na boj proti podvodom, korupcii a iným protiprávnym aktivitám sa bez obmedzenia uplatňujú ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) ⁽¹⁾.

2. Agentúra pristúpi k Medziinštitucionálnej dohode z 25. mája 1999 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Komisiou Európskych spoločností, ktorá sa týka vnútorných vyšetrovaní vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) ⁽²⁾, a bezodkladne vydá príslušné opatrenia uplatniteľné na všetkých svojich zamestnancov.

3. Rozhodnutia týkajúce sa financovania a vykonávacie dohody a nástroje z nich vyplývajú výslovne stanovujú, že Dvor audítorov a OLAF môžu v prípade potreby vykonať náhodné kontroly príjemcov finančných prostriedkov agentúry a splnomocnených zástupcov zodpovedných za ich pridelovanie.

Článok 62

Hodnotenie

1. Do troch rokov od dátumu, kedy agentúra začala vykonávať svoje úlohy, a následne každých päť rokov správna rada si nechá urobiť nezávislé externé hodnotenie vykonávania tohto nariadenia.

2. Hodnotenie preskúma, ako efektívne agentúra plní svoje poslanie. Vyhodnotí tiež vplyv tohto nariadenia, agentúry a jej pracovných postupov pri vytváraní vysokej úrovne bezpečnosti civilného letectva. Hodnotenie vezme do úvahy stanoviská zainteresovaných strán tak na európskej, ako aj vnútroštátnej úrovni.

3. Správna rada dostane výsledky hodnotenia a vydá Komisii odporúčania týkajúce sa zmien v tomto nariadení, v agentúre a jej pracovných postupoch, ktoré Komisia spolu s vlastným stanoviskom, ako aj príslušnými návrhmi môže predložiť Európskemu parlamentu a Rade. V prípade potreby sa priloží akčný plán s harmonogramom. Výsledky hodnotenia a odporúčania k nemu sa zverejnia.

Článok 63

Finančné ustanovenia

Rozpočtové pravidlá uplatniteľné na agentúru prijme správna rada po porade s Komisiou. Rozpočtové pravidlá sa môžu odchyľovať od nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2343/2002 z 19. novembra 2002 o rámcovom rozpočtovom nariadení pre subjekty uvedené v článku 185 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na

všeobecný rozpočet Európskych spoločností ⁽³⁾, len ak to špecificky vyžaduje činnosť agentúry a po predchádzajúcom schválení zo strany Komisie.

Článok 64

Nariadenie o poplatkoch a úhradách

1. Opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením, ktoré sa týkajú poplatkov a úhrad, sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 65 ods. 4.

2. Komisia sa radí so správnou radou o návrhu opatrení uvedených v odseku 1.

3. Opatrenia uvedené v odseku 1 určujú najmä záležitosti, za ktoré je povinnosť vyberať poplatky a úhrady na základe článku 59 ods. 1 písm. c) a d), výšku poplatkov a úhrad a spôsob, akým sa majú uhrádzať.

4. Poplatky a úhrady sa vyberajú za:

- vydanie osvedčení/preukazov spôsobilosti a predĺženie doby ich platnosti, ako aj príslušné funkcie trvalého dohľadu;
- poskytnutie služieb; odrážajú skutočné náklady na poskytnutie služieb;
- spracovanie odvolaní.

Všetky poplatky a úhrady sú vyjadrené a splatné v eurách.

5. Výška poplatkov a úhrad sa stanoví na takej úrovni, aby bolo zabezpečené, že príjem z nich je v zásade dostatočný na pokrytie celkových nákladov za poskytnuté služby. Tieto poplatky a úhrady, vrátane poplatkov a úhrad vzbieraných v roku 2007, sú pripísanými príjmami agentúry.

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 65

Výbor

1. Komisii pomáha výbor.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 5 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 15.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 357, 31.12.2002, s. 72.

Lehota ustanovená v článku 5 ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES je jeden mesiac.

4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

5. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4, článok 5 písm. b) a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

Lehoty ustanovené v článku 5a ods. 3 písm. c), článku 5a ods. 4 písm. b) a článku 5a ods. 4 písm. e) rozhodnutia 1999/468/ES sú dvadsať dní.

6. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1, 2, 4, článok 5a ods. 5 písm. b) a článok 5a ods. 6 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

7. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 6 rozhodnutia 1999/468/ES.

Komisia sa o svojom rozhodnutí pred jeho prijatím poradí s výborom uvedeným v odseku 1 tohto článku.

Lehota ustanovená v článku 6 písm. b) rozhodnutia 1999/468/ES je tri mesiace.

Keď členský štát postúpi rozhodnutie Komisie Rade, Rada môže do troch mesiacov kvalifikovanou väčšinou prijať iné rozhodnutie.

Článok 66

Účasť európskych tretích krajín

Agentúra je otvorená pre účasť európskych tretích krajín, ktoré sú zmluvnými stranami Chicagského dohovoru a ktoré podpísali dohody s Európskym spoločenstvom, v dôsledku čoho prijali a uplatňujú právo Spoločenstva v oblasti, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie a jeho vykonávacie predpisy.

Na základe príslušných ustanovení týchto dohôd sa vypracuje úprava, ktorá okrem iného presne stanoví povahu, rozsah a podrobné pravidlá účasti týchto krajín na práci agentúry vrátane ustanovení týkajúcich sa finančných príspevkov a zamestnancov.

Článok 67

Začatie činnosti agentúry

1. Agentúra uskutočňuje úlohy osvedčovania, ktoré pre ňu vyplývajú na základe článku 20, od 28. septembra 2003. Do tej doby budú členské štáty pokračovať vo vykonávaní uplatniteľných právnych predpisov a nariadení.

2. Počas dodatočného prechodného obdobia 42 mesiacov od dátumu uvedeného v odseku 1 môžu členské štáty uplatnením výnimky z ustanovení článkov 5, 6, 12 a 20 ďalej pokračovať vo vydávaní osvedčení a povolení za podmienok stanovených Komisiou v opatreniach prijatých na uplatnenie týchto ustanovení. Keď členské štáty v tejto súvislosti vydajú osvedčenia na základe osvedčení vydaných tretími krajinami, v opatreniach prijatých Komisiou sa náležite zväžia zásady stanovené v článku 12 ods. 2 písm. b) a c).

Článok 68

Sankcie

Členské štáty stanovia sankcie za porušenie tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov. Sankcie sú účinné, primerané a odradzujúce.

Článok 69

Zrušenie

1. Nariadenie (ES) č. 1592/2002 sa týmto zrušuje bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia druhého pododseku.

Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a mali by sa vykladať v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe VI.

2. Smernica Rady 91/670/EHS sa týmto zrušuje nadobudnutím účinnosti opatrení uvedených v článku 7 ods. 6.

3. Príloha III k nariadeniu (EHS) č. 3922/91 sa vypúšťa nadobudnutím účinnosti opatrení uvedených v článku 8 ods. 5.

4. Ustanovenia článku 11 sa uplatňujú na výrobky, súčasti a zariadenia, organizácie a osoby, ktoré získali osvedčenie alebo ich osvedčenie bolo uznané v súlade s ustanoveniami aktov, ktoré sú uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 tohto článku.

5. Smernica 2004/36/ES sa zrušuje nadobudnutím účinnosti opatrení uvedených v článku 10 ods. 5 tohto nariadenia a bez toho, aby boli dotknuté vykonávacie predpisy uvedené v článku 8 ods. 2 uvedenej smernice.

Článok 70

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Články 5, 6, 7, 8, 9 a 10 sa uplatňujú od dátumov stanovených vo svojich príslušných vykonávacích predpisoch, avšak najneskôr od 8. apríla 2012.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 20. februára 2008

Za Európsky parlament

predseda

H.-G. PÖTTERING

Za Radu

predseda

J. LENARČIČ

PRÍLOHA I

Základné požiadavky letovej spôsobilosti uvedené v článku 5

1. *Integrita výrobku: integrita výrobku musí byť zabezpečená pre všetky predpokladané letové podmienky počas doby prevádzkovej životnosti lietadla. Splnenie všetkých požiadaviek sa musí preukázať vyhodnotením alebo analýzou a v prípade potreby doložiť testmi.*
 - 1.a. Konštrukčné súčasti a materiály: integrita konštrukcie vrátane pohonného systému musí byť zabezpečená počas celej doby letovej obálky lietadla a dostatočne dlho po tejto dobe a musí sa udržiavať počas doby prevádzkovej životnosti lietadla.
 - 1.a.1. Všetky časti lietadla, ktorých porucha by mohla znížiť integritu konštrukcie, musia spĺňať nasledujúce podmienky bez nežiaducej deformácie alebo poruchy. Zahŕňa to všetky prvky so značnou hmotnosťou a prostriedky, ktoré ich funkcie obmedzujú.
 - 1.a.1.a. Musia sa vziať do úvahy všetky kombinácie zaťaženia, o ktorých sa odôvodnene predpokladá, že sa môžu vyskytnúť v rámci a v dostatočnej miere nad rámec hmotnosti, umiestnenia ťažiska, obálka prevádzkových režimov a doby životnosti lietadla. Zahŕňa to zaťaženie spôsobené poryvmi vetra, letové obraty, vytváranie pretlaku, prestaviteľné steny v kabíne, riadiaci a pohonný systém počas letu aj na zemi.
 - 1.a.1.b. Do úvahy sa musia brať zaťaženia a pravdepodobné poruchy spôsobené núdzovými pristátiami na zemi alebo na vode.
 - 1.a.1.c. Dynamické účinky musia byť vyrovnávané správaním sa konštrukcie v reakcii na tieto zaťaženia.
 - 1.a.2. Lietadlo nesmie vykazovať žiadnu nestabilitu svojej aeroelasticity a žiadne nadmerné vibrácie.
 - 1.a.3. Výrobné procesy a materiály použité pri stavbe lietadla musia vykazovať známe a reprodukovateľné konštrukčné vlastnosti. Musia sa brať do úvahy akékoľvek zmeny v správaní sa materiálu týkajúce sa prevádzkového prostredia.
 - 1.a.4. Účinky cyklického zaťažovania, zhoršovania životného prostredia, zdrojov náhodných a jednotlivých poškodení nesmú znížiť integritu konštrukcie pod prijateľnú úroveň zostatkovej pevnosti konštrukcie. V tomto zmysle sa musia vyhlásiť všetky potrebné pokyny na zabezpečenie zachovania letovej spôsobilosti.
 - 1.b. Pohon: integrita pohonného systému (t. j. motora a prípadne vrtule) musí byť preukázaná po celú dobu letovej obálky lietadla pohonného systému a dostatočne dlho po tejto dobe a musí sa udržiavať po dobu prevádzkovej životnosti pohonného systému.
 - 1.b.1. Pohonný systém musí v rámci svojich stanovených limitov a s ohľadom na dôsledky pre životné prostredie a jeho podmienky poskytovať ťah alebo výkon, aký sa od neho požaduje.
 - 1.b.2. Výrobné procesy a materiály použité pri stavbe pohonných systémov musia vykazovať známe a reprodukovateľné štruktúrne správanie. Musia sa brať do úvahy akékoľvek zmeny v správaní sa materiálu týkajúce sa prevádzkového prostredia.
 - 1.b.3. Účinky cyklického zaťažovania, zhoršovania životného prostredia a prevádzkových podmienok a pravdepodobných následných porúch častí nesmú znižovať integritu pohonného systému pod prijateľnú úroveň. V tomto zmysle sa musia vyhlásiť všetky potrebné pokyny na zabezpečenie zachovania letovej spôsobilosti.
 - 1.b.4. Musia sa vyhlásiť všetky potrebné pokyny, informácie a požiadavky týkajúce sa bezpečného a správneho prepojenia medzi pohonným systémom a lietadlom.
 - 1.c. Systémy a vybavenie
 - 1.c.1. Lietadlo nesmie vykazovať také konštrukčné vlastnosti alebo detaily, ktoré sa v praxi ukázali ako nebezpečné.
 - 1.c.2. Lietadlo vrátane tých systémov, vybavenia a zariadení, ktoré sa požadujú na typové osvedčovanie alebo na základe prevádzkových predpisov, musí fungovať tak, ako je určené za akýchkoľvek predvídateľných prevádzkových podmienok počas doby letovej obálky lietadla a dostatočne dlho po tejto dobe, pričom sa musí zobrať do úvahy prevádzkové prostredie systémov, vybavenia alebo zariadenia. Ostatné systémy, vybavenie a zariadenie, ktoré sa nepožaduje na typové osvedčovanie alebo na základe prevádzkových predpisov, či už pri ich správnej alebo

nesprávnej činnosti, nesmú znižovať bezpečnosť a nesmú negatívne ovplyvňovať riadne fungovanie akýchkoľvek iných systémov, vybavenia alebo zariadenia. Systémy, vybavenie a zariadenia musia byť prevádzkyschopné bez toho, aby boli potrebné mimoriadne schopnosti alebo úsilie.

- 1.c.3. Systémy, vybavenie a súvisiace zariadenia lietadla, uvažované samostatne a vo vzájomnom vzťahu, sa musia skonstruovať tak, aby žiadne jednotlivé zlyhanie, pri ktorom nebola preukázaná mimoriadna nepravdepodobnosť, nemalo za následok akýkoľvek stav katastrofickkej poruchy a aby pravdepodobnosť jedného stavu zlyhania bola v obrátenom pomere k závažnosti jeho následkov pre lietadlo a jeho osadenstvo. S ohľadom na uvedené kritérium jednotlivého zlyhania je prijateľné predpokladať primeranú toleranciu s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla, čo môže viesť k tomu, že niektoré časti a niektoré systémy na vrtníkoch a malých letúnoch by nemuseli tomuto kritériu vyhovovať.
- 1.c.4. Posádke alebo prípadne personálu údržby sa musia poskytnúť jasné, úplné a jednoznačné informácie potrebné na bezpečné vykonanie letu a informácie týkajúce sa nebezpečných podmienok. Systémy, vybavenie a ovládacie prvky riadenia vrátane optických a akustických signalizačných zariadení musia byť konštruované a usporiadané tak, aby minimalizovali chyby, ktoré by mohli prispievať k vzniku nebezpečenstva.
- 1.c.5. Musia sa urobiť predbežné konštrukčné opatrenia na minimalizovanie ohrozenia lietadla a osadenstva nebezpečenstvom, ktoré je možné s primeranou pravdepodobnosťou očakávať vnútri aj mimo lietadla, vrátane ochrany pred možnosťou závažného zlyhania alebo poruchy ktoréhokoľvek zariadenia lietadla.
- 1.d. Zachovanie letovej spôsobilosti
 - 1.d.1. Musia sa stanoviť pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti, aby sa zaistilo, že úroveň typového osvedčovania letovej spôsobilosti lietadla je udržiavaná počas doby prevádzkovej životnosti lietadla.
 - 1.d.2. Musia sa zabezpečiť prostriedky na umožnenie kontroly, nastavenia, mazania, odstránenia alebo výmeny častí a zariadení potrebných na zachovanie letovej spôsobilosti.
 - 1.d.3. Pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti musia byť podľa objemu údajov vo forme jednej príručky alebo viacerých príručiek. Príručky musia v praktickom usporiadaní obsahovať pokyny na údržbu a opravu, informácie o obsluhu, postupy na odstraňovanie porúch a kontrolné postupy.
 - 1.d.4. Pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti musia obsahovať údaje o obmedzení letovej spôsobilosti, ktoré stanovujú každý povinný termín výmeny, interval kontroly a súvisiaci postup kontroly.
2. *Hľadiská letovej spôsobilosti prevádzky výrobku*
 - 2.a. S cieľom zabezpečiť dostatočnú úroveň bezpečnosti na palube alebo na zemi v priebehu prevádzky výrobku musí sa preukázať toto:
 - 2.a.1. Musia sa stanoviť spôsoby prevádzky, na ktoré je lietadlo schválené, ako aj obmedzenia a informácie potrebné na bezpečnú prevádzku vrátane obmedzení týkajúcich sa životného prostredia a výkonu.
 - 2.a.2. Lietadlo musí byť bezpečne ovládateľné a spôsobilé na letové obraty za všetkých predpokladaných prevádzkových podmienok vrátane tých, ktoré nastanú po zlyhaní jedného alebo prípadne viacerých pohonných systémov. Náležitá pozornosť sa musí venovať fyzickej sile pilota, prostrediu pilotnej kabíny, pracovnému zaťaženiu pilota a iným závažným ľudským faktorom, ako aj fáze letu a jeho trvaniu.
 - 2.a.3. Za akýchkoľvek pravdepodobných prevádzkových podmienok musí byť možné vykonať plynulý prechod z jednej fázy letu do druhej bez toho, aby sa vyžadovala výnimočná schopnosť pilota, jeho pozornosť, fyzická sila alebo pracovná záťaž.
 - 2.a.4. Lietadlo musí mať takú stabilitu, ktorá zabezpečí, aby požiadavky na pilota neboli nadmerné pri zohľadnení fázy letu a jeho trvania.
 - 2.a.5. Musia sa stanoviť postupy pre podmienky normálnej prevádzky, poruchy a núdzového stavu.
 - 2.a.6. Primerane podľa typu sa musia zabezpečiť výstražné zariadenia alebo iné varovné zariadenia určené na zabránenie prekročenia normálnej letovej obálky.

- 2.a.7. Charakteristiky lietadla a jeho systémov musia umožniť bezpečný návrat z možného hraničného prekročenia letovej obálky.
- 2.b. Členovia posádky musia mať k dispozícii údaje o prevádzkovom obmedzení a iné informácie potrebné na bezpečnú prevádzku.
- 2.c. Prevádzka výrobkov musí byť chránená pred nebezpečenstvami spôsobenými nepriaznivými vonkajšími alebo vnútornými podmienkami vrátane podmienok životného prostredia.
- 2.c.1. Predovšetkým nesmú nastať žiadne nebezpečné podmienky spôsobené vystavením sa javom, ako je napríklad nepriaznivé počasie, blesk, nálet vtákov, vysokofrekvenčné rádioaktívne polia, ozón a pod., ktorých výskyt sa v priebehu prevádzky výrobku môže odôvodnene očakávať.
- 2.c.2. Priestory pre cestujúcich musia cestujúcim poskytovať dostatočné podmienky na prepravu a primeranú ochranu pred akýmkoľvek očakávaným nebezpečenstvom, ktoré vzniká v letovej prevádzke alebo v núdzových situáciách vrátane nebezpečenstva požiaru, vzniku dymu, toxických plynov a náhleho zníženia tlaku. Musia sa urobiť opatrenia, aby osadenstvo malo akúkoľvek primeranú možnosť vyhnúť sa vážnemu zraneniu, byť rýchlo evakuované z lietadla a chránené pred účinkom pôsobenia síl pri prudkom spomaľovaní v prípade núdzového pristátia na zemi alebo na vode. Podľa potreby sa musia poskytnúť jasné a jednoznačné znamenia alebo oznámenia na informovanie osadenstva o primeranom bezpečnom správaní a o umiestnení a správnom používaní bezpečnostného vybavenia. Požadované bezpečnostné vybavenie musí byť ľahko dostupné.
- 2.c.3. Priestory pre posádku musia byť usporiadané tak, aby uľahčili letovú prevádzku, vrátane prostriedkov poskytujúcich informácie o situácii a zvládnutie akejkoľvek očakávanej situácie a stavov núdze. Prostredie priestoru pre posádku nesmie ohroziť schopnosť posádky plniť si svoje úlohy a jeho usporiadanie musí byť také, aby sa zabránilo vzniku prekážok počas prevádzky a nesprávnemu použitiu ovládacích prvkov riadenia.
3. *Organizácie (vrátane fyzických osôb činných v rámci navrhovania, výroby alebo údržby)*
- 3.a. Schválenie organizácie musí byť vydané za predpokladu splnenia týchto podmienok:
- 3.a.1. organizácia musí mať všetky prostriedky potrebné na rozsah práce. Medzi ne patria, ale neobmedzujú sa len na ne, zariadenia, personál, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentáciu o úlohách, zodpovednostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;
- 3.a.2. organizácia musí zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorý zaistí súlad so základnými požiadavkami letovej spôsobilosti, a musí sa snažiť o trvalé zdokonaľovanie tohto systému;
- 3.a.3. organizácia musí podľa potreby uzavrieť dohody s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť súlad so základnými požiadavkami letovej spôsobilosti;
- 3.a.4. organizácia musí zaviesť systém hlásení a/alebo riešenia prípadov, ktorý musí byť používaný v rámci systému riadenia podľa bodu 3.a.2 a v rámci dohôd podľa bodu 3.a.3 s cieľom prispieť k trvalému zlepšovaniu bezpečnosti výrobkov.
- 3.b. Na organizácie pre výcvik v oblasti údržby sa nevzťahujú podmienky podľa bodov 3.a.3 a 3.a.4.
-

PRÍLOHA II

Lietadlá uvedené v článku 4 ods. 4

Článok 4 ods. 1, 2 a 3 sa neuplatňuje na lietadlá, ktoré patria do jednej alebo viacerých uvedených kategórií:

- a) historické lietadlá, ktoré spĺňajú tieto kritériá:
- i) jednoduché lietadlá, ktorých:
 - pôvodná konštrukcia bola vytvorená pred 1. 1. 1955 a
 - výroba bola zastavená pred 1. 1. 1975,
- alebo
- ii) lietadlá s jednoznačným historickým významom súvisiacim s:
 - účasťou na významnej historickej udalosti alebo
 - významným krokom vo vývoji letectva, alebo
 - významnou úlohou, ktorú zohrali v ozbrojených silách členského štátu;
- b) lietadlá konkrétne navrhnuté alebo upravené na výskumné, experimentálne alebo vedecké účely a pravdepodobne vyrábané vo veľmi obmedzených počtoch;
- c) lietadlá, z ktorých aspoň 51 % zostrojili amatéri alebo nezisková organizácia amatérov na svoje vlastné účely a bez akéhokoľvek obchodného zámeru;
- d) lietadlá, ktoré boli v službách ozbrojených síl, pokiaľ lietadlo nie je takého typu, pre ktorý agentúra prijala konštrukčnú normu;
- e) letúny, vrtuľníky a motorové padáky, ktoré nemajú viac ako dve miesta, s maximálnou vzletovou hmotnosťou (MTOM) podľa záznamov členských štátov, ktorá nepresahuje:
- i) 300 kg pre jednomiestny pozemný letún/vrtuľník alebo
 - ii) 450 kg pre dvojmiestny pozemný letún/vrtuľník, alebo
 - iii) 330 kg pre jednomiestny obojživelný letún alebo jednomiestny plavákový letún/vrtuľník, alebo
 - iv) 495 kg pre dvojmiestny obojživelný letún alebo dvojmiestny plavákový letún/vrtuľník za predpokladu, že pri prevádzke ako plavákový letún/vrtuľník a ako pozemný letún/vrtuľník neprekročí oba limity MTOM určené pre tieto lietadlá,
 - v) 472,5 kg pre dvojmiestne pozemné lietadlo vybavené celkovým záchranným padákovým systémom namontovaným na trup lietadla,
 - vi) 315 kg pre jednomiestne pozemné lietadlo vybavené úplným záchranným padákovým systémom namontovaným na trup lietadla,
- a pre lietadlá s kritickou rýchlosťou alebo najmenšou rýchlosťou ustáleného letu pri pristávacej konfigurácii nepresahujúcou 35 uzlov kalibrovanej rýchlosti letu (CAS);
- f) jednomiestne a dvojmiestne gyroplány s najvyššou prípustnou vzletovou hmotnosťou, ktorá nepresahuje 560 kg;
- g) vetrone s hmotnosťou prázdneho lietadla najviac 80 kg, ak ide o jednomiestne lietadlo, alebo 100 kg, ak ide o dvojmiestne lietadlo, vrátane lietadiel, ktorých vzlet/pristátie sa uskutočňuje prostredníctvom nôh posádky;

-
- h) repliky lietadiel, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v písmene a) alebo d), ktorých konštrukčný návrh je podobný originálnemu lietadlu;
 - i) bezpilotné lietadlá s prevádzkovou hmotnosťou najviac 150 kg;
 - j) akékoľvek iné lietadlá s celkovou hmotnosťou prázdneho lietadla vrátane paliva najviac 70 kg.
-

PRÍLOHA III

Základné požiadavky na postup pri udeľovaní preukazov spôsobilosti pilotom uvedené v článku 7

1. Výcvik
 - 1.a. Všeobecne
 - 1.a.1. Osoba zúčastňujúca sa na výcviku pilotovania lietadla musí byť dostatočne vyspelá z hľadiska vzdelania, fyzicky a duševne spôsobilá na získanie, udržiavanie a preukázanie príslušných teoretických vedomostí a praktických zručností.
 - 1.b. Teoretické vedomosti
 - 1.b.1. Pilot musí získať a zachovať si vedomosti na úrovni zodpovedajúcej funkciám, ktoré plní v lietadle, a úmernej rizikám súvisiacimi s týmto druhom činnosti. Medzi tieto vedomosti musia patriť aspoň:
 - i) letecké právne predpisy;
 - ii) všeobecné vedomosti o lietadlách;
 - iii) technické záležitosti súvisiace s kategóriou lietadla;
 - iv) letové charakteristiky lietadla a plánovanie letu;
 - v) ľudská výkonnosť a obmedzenia;
 - vi) meteorológia;
 - vii) navigácia;
 - viii) prevádzkové postupy vrátane riadenia zdrojov;
 - ix) zásady letu;
 - x) komunikácia a
 - xi) zručnosti netechnickej povahy, medzi ktoré patria také schopnosti, ako rozpoznanie a zvládanie nebezpečných situácií a rozpoznanie a riešenie chýb.
 - 1.c. Preukázanie a udržiavanie teoretických vedomostí
 - 1.c.1. Získanie a zachovávanie teoretických vedomostí sa musia preukazovať priebežným hodnotením počas výcviku, a ak je to vhodné, preskúšaním.
 - 1.c.2. Musí sa udržiavať príslušná úroveň spôsobilosti v teoretických vedomostiach. Súlad sa musí preukazovať pravidelnými hodnoteniami, preskúšaniami, testmi alebo previerkami. Frekvencia preskúšaní, testov alebo previerok musí byť úmerná úrovni rizika spojeného s činnosťou.
 - 1.d. Praktická zručnosť
 - 1.d.1. Pilot musí získať a udržiavať príslušné praktické zručnosti na vykonávanie svojich funkcií v lietadle. Takéto zručnosti musia byť úmerné rizikám spojeným s druhom činnosti a musia, ak je to vhodné pre funkcie vykonávané v lietadle, zahŕňať:
 - i) výkonnosti pred letom a počas letu vrátane výkonnosti lietadla, určenia hmotnosti a vyváženia lietadla, prehliadky a obsluhy lietadla, plánovania paliva, hodnotenia poveternostných podmienok, plánovania trati letu, obmedzení vzdušného priestoru a použiteľnosti vzletovej a pristávacej dráhy;
 - ii) prevádzka týkajúca sa letiska a štruktúry leteckej premávky;

- iii) opatrenia a postupy na vyhýbanie sa zrážkam;
- iv) vonkajšiu vizuálnu kontrolu lietadla;
- v) letové obraty aj v kritických situáciách a s tým spojené manévry na chrbte lietadla, ak je to technicky možné;
- vi) normálne vzlety a pristátia a vzlety a pristátia s bočným vetrom;
- vii) let výhradne s použitím prístrojov, ak je to vhodné pre daný druh činnosti;
- viii) prevádzkové postupy vrátane tímových zručností a riadenia zdrojov, ak je to vhodné pre daný druh prevádzky, či už ide o jednočlennú alebo viacčlennú posádku;
- ix) navigáciu a dodržiavanie pravidiel leteckých postupov a súvisiacich postupov, a to vizuálne alebo pomocou navigačných pomôcok podľa toho, čo sa hodí;
- x) mimoriadne a núdzové operácie vrátane simulovaných porúch zariadení lietadla;
- xi) súlad s predpismi letových prevádzkových služieb a komunikačných postupov;
- xii) špecifické aspekty typu alebo triedy lietadla;
- xiii) dodatočný výcvik na získanie praktických zručností, ktoré môžu byť potrebné na zmenšenie rizík spojených so špecifickými činnosťami, a
- xiv) zručnosti netechnickej povahy, medzi ktoré patria také schopnosti, ako rozpoznanie a zvládanie nebezpečných situácií a rozpoznanie a riešenie chýb za použitia primeranej hodnotiacej metodiky v súčinnosti s hodnotením technických zručností.

1.e. Preukazovanie a udržiavanie praktických zručností

1.e.1. Pilot musí preukázať schopnosť vykonávať postupy a manévry so stupňom spôsobilosti príslušným pre funkcie vykonávané v lietadle:

- i) prevádzkovaním lietadla v rámci jeho obmedzení;
- ii) uskutočňovaním všetkých manévrov hladko a presne;
- iii) používaním dobrého úsudku a schopnosti riadiť lietadlo;
- iv) uplatňovaním letecko-navigačných vedomostí;
- v) neustálym udržiavaním kontroly nad lietadlom takým spôsobom, aby sa zabezpečil úspešný výsledok postupu alebo manévru, a
- vi) zručnosti netechnickej povahy, medzi ktoré patria také schopnosti, ako rozpoznanie a zvládanie nebezpečných situácií a rozpoznanie a riešenie chýb za použitia primeranej hodnotiacej metodiky v súčinnosti s hodnotením technických zručností.

1.e.2. Musí sa udržiavať príslušná úroveň spôsobilosti v praktických zručnostiach. Súlad sa musí preukazovať pravidelnými hodnoteniami, preskúšaniami, testmi alebo previerkami. Frekvencia preskúšaní, testov alebo previerok musí byť úmerná úrovni rizika spojeného s činnosťou.

1.f. Jazyková spôsobilosť

Pilot musí preukázať znalosť jazyka na úrovni, ktorá je primeraná funkciám vykonávaným v lietadle. Takáto preukázaná znalosť zahŕňa:

- i) schopnosť porozumieť dokumentom o poveternostných informáciách;

- ii) používanie letových tabuliek pre dráhu letu, odlet a približovanie a súvisiacich leteckých informačných dokumentov a
- iii) schopnosť komunikovať s posádkami iných lietadiel a leteckými navigačnými službami počas všetkých fáz letu vrátane prípravy na let.

1.g. Výcvikové zariadenia na simuláciu letu

Ak sa výcvik, preukázanie získania alebo udržiavania praktických zručností uskutočňuje na výcvikovom zariadení na simuláciu letu (FSTD), musí byť tento FSTD schválený pre danú výkonnostnú úroveň v tých oblastiach, ktoré sa týkajú plnenia súvisiacej úlohy. Najmä replikovanie konfigurácie, kvalita ovládania, výkonnosť lietadla a správanie sa systémov musia primerane reprezentovať lietadlo.

1.h. Výcvikový kurz

1.h.1. Výcvik sa musí vykonávať prostredníctvom výcvikového kurzu.

1.h.2. Výcvikový kurz musí spĺňať tieto podmienky:

- i) pre každý druh kurzu sa musí vypracovať učebný program kurzu a
- ii) výcvikový kurz musí v prípade potreby zahŕňať rozpis teoretických vedomostí a praktické inštrukcie na lietanie (vrátane použitia syntetického výcvikového zariadenia).

1.i. Inštruktori

1.i.1. Teoretické inštrukcie.

Teoretické inštrukcie musia poskytovať primerane kvalifikovaní inštruktori. Inštruktori musia:

- i) mať príslušné vedomosti z oblasti, v ktorej sa majú inštrukcie poskytovať, a
- ii) byť schopní používať príslušné inštruktážne techniky.

1.i.2. Letové inštrukcie a inštrukcie na simuláciu letu.

Letové inštrukcie a inštrukcie na simuláciu letu musia poskytovať primerane kvalifikovaní inštruktori, ktorí majú tieto kvalifikácie:

- i) spĺňajú požiadavky na teoretické vedomosti a prax, príslušné pre inštrukcie, ktoré sa majú poskytovať;
- ii) sú schopní používať príslušné inštruktážne techniky;
- iii) precvičovali inštruktážne techniky v tých letových manévroch a postupoch, v ktorých sa majú poskytovať letové inštrukcie;
- iv) preukázali schopnosť poskytovať inštrukcie v tých oblastiach, v ktorých sa majú poskytovať letové inštrukcie vrátane inštrukcií týkajúcich sa činností pred letom, po lete a na zemi, a
- v) absolvujú pravidelné opakovacie výcvikové kurzy na zabezpečenie neustálej aktualizácie inštruktážnych noriem.

Leteckí inštruktori musia byť tiež oprávnení riadiť lietadlo, pre ktoré sa inštrukcie poskytujú, s výnimkou výcviku týkajúceho sa nových typov lietadiel.

1.j. Skúšajúci

1.j.1. Osoby zodpovedné za hodnotenie zručnosti pilotov musia:

- i) spĺňať požiadavky na leteckých inštruktorov alebo inštruktorov pre letovú simuláciu;

- ii) byť schopné hodnotiť výkon pilotov a vykonávať letecké skúšky a previerky.

2. Požiadavky na prax

- 2.a.1. Osoba, ktorá je členom posádky lietadla, inštruktorom alebo skúšajúcim, musí získať a udržiavať dostatočnú prax vzhľadom na funkcie, ktoré sa plnia, ak vykonávacie predpisy nestanovujú, že spôsobilosť sa má preukázať v súlade s bodom 1.e.

3. Výcvikové organizácie

3.a. Požiadavky na výcvikové organizácie

- 3.a.1. Výcviková organizácia, ktorá zabezpečuje výcvik pilotov, musí spĺňať tieto požiadavky:

- i) mať všetky prostriedky potrebné na rozsah zodpovedností spojených s ich činnosťou. Medzi ne patria, ale neobmedzujú sa len na ne: zariadenia, personál, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentáciu o úlohách, zodpovednostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;
- ii) musí zaviesť a udržiavať systém riadenia týkajúci sa bezpečnosti a noriem výcviku a usilovať sa o neustále zlepšovanie tohto systému a
- iii) uzatvárať podľa potreby dohody s inými príslušnými organizáciami na zabezpečenie pokračujúceho plnenia týchto požiadaviek.

4. Zdravotná spôsobilosť

4.a. Zdravotné kritériá

- 4.a.1. Všetci piloti musia pravidelne preukazovať zdravotnú spôsobilosť uspokojivo vykonávať svoju funkciu s prihliadnutím na druh činnosti. Súlad sa musí preukazovať príslušným hodnotením založeným na najlepšej leteckej lekárskej posudkovej praxi s prihliadnutím na druh činnosti a možné zhoršenie duševnej a fyzickej spôsobilosti kvôli veku.

Zdravotná spôsobilosť, ktorá zahŕňa fyzickú a duševnú spôsobilosť, znamená, že pilot nemá žiadnu chorobu ani zdravotné postihnutie, ktoré by viedlo k jeho neschopnosti:

- i) vykonávať úlohy potrebné na riadenie lietadla alebo
- ii) kedykoľvek plniť pridelené povinnosti, alebo
- iii) riadne vnímať svoje prostredie.

- 4.a.2. Ak nie je možné úplne preukázať zdravotnú spôsobilosť, môžu sa zaviesť zmierňujúce opatrenia, ktoré zabezpečujú rovnocennú letovú bezpečnosť.

4.b. Poverení lekári

- 4.b.1. Poverený lekár musí:

- i) mať kvalifikáciu a licenciu na vykonávanie lekárskej praxe;
- ii) mať za sebou odbornú prípravu z leteckého lekárstva a absolvovať pravidelnú opakovaciu odbornú prípravu z leteckého lekárstva, aby sa zabezpečilo udržiavanie noriem hodnotenia;
- iii) mať praktické vedomosti a skúsenosti týkajúce sa podmienok, v ktorých piloti vykonávajú svoje povinnosti.

4.c. Poverené zdravotnícke zariadenia

4.c.1. Poverené zdravotnícke zariadenia musia spĺňať tieto podmienky:

- i) mať všetky prostriedky, ktoré sú potrebné pre rozsah zodpovedností spojených s ich oprávneniami. Medzi ne patria, ale neobmedzujú sa len na ne, zariadenia, personál, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentáciu o úlohách, zodpovednostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;
 - ii) musia zaviesť a udržiavať systém riadenia týkajúci sa bezpečnosti a noriem zdravotného hodnotenia a snažiť sa o neustále zlepšovanie tohto systému;
 - iii) uzatvárať podľa potreby dohody s inými príslušnými organizáciami na zabezpečenie neustáleho plnenia týchto požiadaviek.
-

PRÍLOHA IV

Základné požiadavky na letovú prevádzku uvedenú v článku 8

1. *Všeobecne*
 - 1.a. Let sa nesmie uskutočniť, ak členovia posádky a v prípade potreby ostatný personál podieľajúci sa na jeho príprave a uskutočnení nie sú oboznámení s príslušnými zákonmi, inými právnymi predpismi a postupmi týkajúcimi sa plnenia ich povinností, ktoré sú predpísané pre oblasti, nad ktorými sa bude lietať, letiská, ktoré sa použijú, a súvisiace zariadenia leteckej navigácie.
 - 1.b. Let sa musí uskutočniť tak, že sa pri príprave a uskutočňovaní letu dodržia prevádzkové postupy uvedené v letovej príručke alebo prípadne v prevádzkovej príručke. Na tento účel sa musí zaviesť systém kontrolných zoznamov, ktoré podľa okolností používajú členovia posádky vo všetkých fázach prevádzky lietadla za normálnych, mimoriadnych a núdzových podmienok a situácií. Musia sa stanoviť postupy pre každú primerane predvídateľnú núdzovú situáciu.
 - 1.c. Pred každým letom sa musia určiť úlohy a povinnosti každého člena posádky. Veliteľ lietadla musí byť zodpovedný za prevádzku a bezpečnosť lietadla a za bezpečnosť všetkých členov posádky, cestujúcich a nákladu na palube.
 - 1.d. Tovar alebo látky, ktoré môžu predstavovať významné riziko pre zdravie, bezpečnosť, majetok alebo životné prostredie, ako je nebezpečný tovar, zbrane a strelivo, sa nesmú prepravovať v žiadnom lietadle, pokiaľ sa neuplatňujú osobitné bezpečnostné postupy a pokyny na zmenšenie súvisiacich rizík.
 - 1.e. Pre každý let sa musia uchovávať všetky potrebné údaje, dokumenty, záznamy a informácie na zaznamenávanie dodržania podmienok stanovených v bode 5.c a musia byť k dispozícii počas minimálneho obdobia podľa druhu prevádzky.
2. *Príprava na let*
 - 2.a. Let sa nesmie začať, pokiaľ sa všetkými primeranými dostupnými prostriedkami nezistilo, že boli splnené všetky uvedené podmienky:
 - 2.a.1. Primerané zariadenia, ktoré sú priamo potrebné na let a bezpečnú prevádzku lietadla vrátane komunikačných zariadení a navigačných pomôcok, sú dostupné na uskutočnenie letu s prihliadnutím na dostupnú dokumentáciu leteckých prevádzkových služieb.
 - 2.a.2. Posádka musí byť oboznámená s miestom a použitím príslušných núdzových zariadení a cestujúci musia byť o ich umiestnení a použití informovaní. Prostredníctvom stanovených informácií musia byť pre posádku a cestujúcich k dispozícii dostatočné súvisiace informácie týkajúce sa núdzových postupov a použitia bezpečnostných zariadení kabíny.
 - 2.a.3. Veliteľ lietadla sa musí ubezpečiť, že:
 - i) lietadlo je spôsobilé na let, ako je uvedené v bode 6;
 - ii) lietadlo je riadne zaregistrované a že na palube lietadla sa nachádzajú príslušné osvedčenia, ktoré s tým súvisia, ak je to potrebné;
 - iii) prístroje a zariadenia uvedené v bode 5, ktoré sú potrebné na uskutočnenie tohto letu, sú nainštalované v lietadle a sú funkčné, pokiaľ nie je uvedené inak, v príslušnom zozname minimálneho vybavenia alebo rovnocennom dokumente;
 - iv) hmotnosť lietadla a umiestnenie ťažiska sú také, že let sa môže uskutočniť v rámci limitov uvedených v dokumentácii o letovej spôsobilosti;
 - v) všetky kusy príručnej batožiny, cestovnej batožiny a náklad sú riadne naložené a zabezpečené a

- vi) prevádzkové obmedzenia lietadla uvedené v bode 4 sa počas celého letu neprekročia.
- 2.a.4. Posádka lietadla musí mať k dispozícii informácie týkajúce sa meteorologických podmienok na letisku odletu, na cieľovom letisku, a ak je to uplatniteľné, na náhradných letiskách, ako aj podmienok na dráhe letu. Osobitná pozornosť sa musí venovať prípadným nebezpečným atmosférickým podmienkam.
- 2.a.5. V prípade letu za podmienok, keď je známa alebo sa očakáva tvorba námrazy, lietadlo musí mať osvedčenie o tom, že môže v takýchto podmienkach bezpečne letieť a je na to príslušne vybavené a/alebo upravené.
- 2.a.6. Pre let podľa pravidiel letu za viditeľnosti musia byť meteorologické podmienky na trase letu také, aby bolo dodržiavanie týchto letových pravidiel možné. Pre let podľa pravidiel letu podľa prístrojov sa musí zvoliť cieľové letisko, a kde je to uplatniteľné, náhradné letiská, kde môže lietadlo pristáť, s prihliadnutím najmä na predpoveď meteorologických podmienok, dostupnosť leteckých navigačných služieb, dostupnosť zariadení na zemi a na letové postupy podľa prístrojov, schválené štátom, v ktorom sa nachádza cieľové a/alebo náhradné letisko.
- 2.a.7. Množstvo paliva a oleja na palube musí byť dostatočné na to, aby sa zabezpečilo, že plánovaný let sa môže bezpečne uskutočniť, s prihliadnutím na meteorologické podmienky, akékoľvek prvky, ktoré ovplyvňujú výkon lietadla a akékoľvek oneskorenia, ktoré sa očakávajú počas letu. Okrem toho sa musí prepravovať aj rezerva paliva na nepredvídané udalosti. Kde je to vhodné, musia sa zaviesť postupy pre hospodárenie s palivom počas letu.
3. *Letová prevádzka*
- 3.a. Vzhľadom na letovú prevádzku sa musia splniť všetky uvedené podmienky:
- 3.a.1. Ak sa to vzťahuje na daný typ lietadla, každý člen posádky musí v záujme bezpečnosti počas vzlietania a pristávania a kedykoľvek to veliteľ lietadla považuje za potrebné zaujať svoje vyhradené miesto a používať systémy bezpečnostných pásov, ktoré sú k dispozícii, s prihliadnutím na typ lietadla.
- 3.a.2. Ak sa to vzťahuje na daný typ lietadla, všetci členovia posádky, ktorí sú povinní vykonávať svoje povinnosti v priestore pre posádku, sa musia zdržiavať na svojom vyhradenom mieste s upevnenými bezpečnostnými pásmi, pokiaľ sa práve nepremiestňujú z fyziologických alebo prevádzkových dôvodov.
- 3.a.3. Ak sa to vzťahuje na daný na typ lietadla a druh prevádzky, veliteľ lietadla musí pred vzlietnutím a pristátím, počas rolovania a kedykoľvek sa to v záujme bezpečnosti považuje za potrebné zabezpečiť, aby bol každý cestujúci riadne usadený a zabezpečený.
- 3.a.4. Let sa musí uskutočniť takým spôsobom, aby sa počas všetkých fáz letu dodržiavala príslušná vzdialenosť od iných lietadiel a aby sa zabezpečila bezpečná vzdialenosť od prekážok. Táto vzdialenosť musí byť aspoň taká veľká, ako vyžadujú príslušné letové predpisy.
- 3.a.5. Let nesmie pokračovať, pokiaľ známe podmienky nie sú aspoň rovnocenné s podmienkami uvedenými v bode 2. Okrem toho v prípade letu na základe pravidiel letu podľa prístrojov nesmie približovanie k letisku pokračovať pod určitou špecifikovanou výškou alebo za určitou polohou, ak nie sú splnené predpísané kritériá viditeľnosti.
- 3.a.6. Pri núdzových situáciách musí veliteľ lietadla zabezpečiť, aby boli všetci cestujúci poučení o núdzových úkonoch vhodných pre dané okolnosti.
- 3.a.7. Veliteľ lietadla musí vykonať všetky potrebné opatrenia na minimalizovanie následkov rušivého správania cestujúcich na let.
- 3.a.8. Lietadlo nesmie rolovať po pohybovej ploche letiska ani sa nesmie zapnúť jeho rotor, pokiaľ osoba pri ovládacích zariadeniach nie je príslušne spôsobilá.
- 3.a.9. Kde je to vhodné, musia sa používať príslušné postupy hospodárenia s palivom počas letu.

4. *Výkonnosť lietadla a prevádzkové obmedzenia*
- 4.a. Lietadlo sa musí prevádzkovať v súlade s jeho dokumentáciou o letovej spôsobilosti a so všetkými súvisiacimi prevádzkovými postupmi a obmedzeniami uvedenými v jeho schválenej letovej príručke alebo prípadne v rovnocennej dokumentácii. Letová príručka alebo rovnocenná dokumentácia musí byť k dispozícii posádke a musí sa pre každé lietadlo udržiavať v aktualizovanej podobe.
- 4.b. Lietadlo sa musí prevádzkovať v súlade s príslušnou environmentálnou dokumentáciou.
- 4.c. Let sa nesmie začať ani nesmie pokračovať, pokiaľ plánovaný výkon lietadla po zvážení všetkých faktorov, ktoré významne ovplyvňujú jeho úroveň výkonu, neumožňuje uskutočniť všetky fázy letu v rámci príslušných vzdialeností/oblastí a vzdialeností od prekážok pri plánovanej prevádzkovej hmotnosti. Výkonové faktory, ktoré významne ovplyvňujú vzlet, dráhu letu a približovanie/pristátie, sú najmä:
- i) prevádzkové postupy;
 - ii) tlaková výška letiska;
 - iii) teplota;
 - iv) vietor;
 - v) veľkosť, sklon a stav vzletovej/pristávacej plochy a
 - vi) stav trupu lietadla, pohonnej jednotky alebo systémov s prihliadnutím na možné opotrebovanie.
- 4.c.1. Takéto faktory sa musia zohľadňovať priamo ako prevádzkové parametre alebo nepriamo pomocou tolerancií alebo medzných hodnôt, ktoré môžu byť uvedené v plánovaní výkonových údajov, ak je to vhodné pre typ prevádzky.
5. *Prístroje, údaje a zariadenia*
- 5.a. Lietadlo musí byť vybavené všetkými navigačnými, komunikačnými a inými zariadeniami, potrebnými pre plánovaný let s prihliadnutím na nariadenia a predpisy týkajúce sa leteckej dopravy uplatniteľné počas akejkoľvek fázy letu.
- 5.b. Pre prípad potreby musí byť lietadlo vybavené všetkými potrebnými bezpečnostnými, zdravotníckymi, evakuačnými a záchrannými zariadeniami s prihliadnutím na riziká spojené s oblasťami prevádzky, letovými traťami, letovou výškou a trvaním letu.
- 5.c. Všetky údaje potrebné pre posádku na uskutočnenie letu musia byť aktuálne a dostupné na palube lietadla s prihliadnutím na príslušné nariadenia a predpisy leteckej dopravy, letové výšky a oblasti prevádzky.
6. *Zachovanie letovej spôsobilosti*
- 6.a. Lietadlo sa nesmie prevádzkovať, pokiaľ:
- i) nie je spôsobilé na let;
 - ii) nie sú funkčné prevádzkové a núdzové zariadenia potrebné pre plánovaný let;
 - iii) dokument o letovej spôsobilosti lietadla nie je platný a
 - iv) údržba lietadla sa neuskutočnila v súlade s jeho programom údržby.
- 6.b. Pred každým letom alebo neprerušenu sériou navzájom súvisiacich letov sa lietadlo musí skontrolovať prostredníctvom predletovej kontroly, aby sa zistilo, či je spôsobilé pre plánovaný let.

- 6.c. Program údržby musí obsahovať najmä úlohy a intervaly údržby, predovšetkým tie, ktoré sa vymedzili ako povinné v pokynoch pre zachovanie letovej spôsobilosti.
- 6.d. Lietadlo sa nesmie prevádzkovať, pokiaľ ho do prevádzky neuvedú kvalifikované osoby alebo organizácie, a to po údržbe. Podpísané uvoľnenie do prevádzky musí obsahovať najmä základné podrobné údaje o vykonanej údržbe.
- 6.e. Všetky záznamy preukazujúce letovú spôsobilosť lietadla sa musia uchovávať dovtedy, kým sa informácie, ktoré obsahujú, nenahradia novými informáciami, ktoré sú svojím rozsahom a podrobnými údajmi rovnocenné, ale najmenej počas 24 mesiacov v prípade podrobných záznamov o údržbe. Keď sa lietadlo prenajíma, všetky záznamy preukazujúce jeho letovú spôsobilosť sa musia uchovávať aspoň počas obdobia prenájmu.
- 6.f. Všetky zmeny a opravy musia byť v súlade so základnými požiadavkami letovej spôsobilosti. Údaje potvrdzujúce splnenie požiadaviek letovej spôsobilosti sa musia uchovať.
7. Členovia posádky
- 7.a. Počet členov a zloženie posádky sa musia určiť s prihliadnutím na:
- obmedzenia osvedčovania lietadla vrátane príslušného preukázania núdzovej evakuácie, ak je to uplatniteľné;
 - konfiguráciu lietadla a
 - typ a trvanie prevádzky.
- 7.b. Členovia posádky musia:
- byť pravidelne školení a preverovaní, aby sa dosiahla a udržiavala ich primeraná úroveň spôsobilosti na plnenie im pridelených bezpečnostných povinností, a
 - byť pravidelne hodnotení z hľadiska ich zdravotnej spôsobilosti bezpečne vykonávať im pridelené bezpečnostné povinnosti. Dodržiavanie sa musí preukázať príslušným hodnotením založeným na najlepšej leteckej lekárskej posudkovej praxi.
- 7.c. Veliteľ lietadla musí byť oprávnený vydávať všetky príkazy a vykonávať akékoľvek vhodné opatrenia na zabezpečenie prevádzky a bezpečnosti lietadla, osôb a/alebo majetku prevážaných v lietadle.
- 7.d. V núdzovej situácii, ktorá ohrozuje prevádzku alebo bezpečnosť lietadla a/alebo osôb na palube lietadla, musí veliteľ lietadla vykonať všetky opatrenia, ktoré považuje za potrebné v záujme bezpečnosti. Ak takéto opatrenia zahŕňajú porušenie miestnych predpisov alebo postupov, veliteľ lietadla zodpovedá za bezodkladné oznámenie tejto skutočnosti príslušným miestnym úradom.
- 7.e. Mimoriadne núdzové situácie sa nesmú simulovať, ak sa prevádzajú cestujúci alebo náklad.
- 7.f. Žiaden člen posádky nesmie dovoliť, aby sa plnenie ich úloh/rozhodovanie zhoršilo do takej miery, ktorá ohrozuje bezpečnosť letu kvôli vplyvu únavy, s prihliadnutím okrem iného na nárast únavy, nedostatok spánku, počet preletených letových úsekov nočných povinností alebo zmien časových pásiem. Čas na oddych musí byť dostatočný na to, aby členovia posádky zvládli následky predchádzajúcich povinností a boli v čase pred začiatkom nasledujúcich letových povinností dobre odpočinutí.
- 7.g. Člen posádky nesmie plniť pridelené povinnosti na palube lietadla, ak je pod vplyvom psychoaktívnych látok alebo alkoholu, alebo ak nie je spôsobilý na ich plnenie kvôli zraneniu, únave, vplyvu liekov, chorobe alebo z iných podobných dôvodov.

8. *Dalšie požiadavky týkajúce sa prevádzky na obchodné účely a prevádzky zložitých motorových lietadiel.*
- 8.a. Prevádzka na obchodné účely a prevádzka zložitých motorových lietadiel sa nesmie uskutočniť, pokiaľ nie sú splnené tieto podmienky:
- 8.a.1. prevádzkovateľ musí mať priamo alebo nepriamo prostredníctvom zmlúv prostriedky potrebné pre rozsah a oblasť prevádzky. Medzi tieto prostriedky okrem iného patria: lietadlá, zariadenia, riadiaca štruktúra, personál, vybavenie, dokumentáciu o úlohách, zodpovednostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;
- 8.a.2. prevádzkovateľ musí zamestnávať len vhodne kvalifikovaný a vyškolený personál a realizovať a udržiavať výcvikové a preverovacie programy pre členov posádky a ostatných príslušných pracovníkov;
- 8.a.3. prevádzkovateľ musí vypracovať zoznam minimálneho vybavenia alebo rovnocenný dokument s prihliadnutím na tieto predpoklady:
- i) dokument musí zabezpečovať prevádzku lietadla v špecifikovaných podmienkach, s konkrétnymi prístrojmi, zariadeniami alebo funkciami, ktoré sú nefunkčné pri začatí letu;
 - ii) dokument musí byť vypracovaný pre každé jednotlivé lietadlo s prihliadnutím na príslušné podmienky prevádzky a údržby prevádzkovateľa a
 - iii) zoznam minimálneho vybavenia sa musí zakladať na hlavnom zozname minimálneho vybavenia, ak je k dispozícii, a nesmie byť menej obmedzujúci ako hlavný zoznam minimálneho vybavenia;
- 8.a.4. prevádzkovateľ musí vykonávať a udržiavať systém riadenia na zabezpečenie splnenia týchto základných požiadaviek na prevádzku a snažiť sa o neustále zlepšovanie tohto systému a
- 8.a.5. prevádzkovateľ musí vypracovať a udržiavať program prevencie nehôd a bezpečnosti vrátane programu oznamovania udalostí, ktorý sa musí používať v rámci systému riadenia, aby prispieval k dosahovaniu cieľa neustáleho zlepšovania bezpečnosti prevádzky.
- 8.b. Prevádzka na obchodné účely a prevádzka zložitých motorových lietadiel sa musí uskutočňovať len v súlade s prevádzkovou príručkou prevádzkovateľa. Takáto príručka musí obsahovať všetky potrebné pokyny, informácie a postupy pre všetky prevádzkované lietadlá a pre prevádzkový personál na plnenie jeho povinností. Musia sa špecifikovať obmedzenia uplatniteľné na dĺžku času letu, dĺžku času povinností počas letu a dĺžku času oddychu pre členov posádky. Prevádzková príručka a jej zmeny musia byť v súlade so schválenou letovou príručkou a musí sa podľa potreby meniť a dopĺňať.
- 8.c. Prevádzkovateľ musí vypracovať postupy, ak je to vhodné, na minimalizovanie následkov rušivého správania cestujúcich na bezpečnú letovú prevádzku.
- 8.d. Prevádzkovateľ musí vypracovať a udržiavať programy bezpečnostnej ochrany prispôbené lietadlu a typu prevádzky, ktoré zahŕňajú najmä:
- i) bezpečnostnú ochranu priestoru vyhradeného pre posádku lietadla;
 - ii) kontrolný zoznam postupu prehľadávania lietadla;
 - iii) výcvikové programy;
 - iv) ochranu elektronických a počítačových systémov na zabránenie úmyselného rušenia a poškodenia systémov a
 - v) hlásenie činov protiprávneho zasahovania.

Ak môžu mať opatrenia bezpečnostnej ochrany nepriaznivý vplyv na bezpečnosť prevádzky, musia sa zhodnotiť riziká a vypracovať postupy na zníženie bezpečnostných rizík, čo môže vyžadovať použitie špeciálnych zariadení.

- 8.e. Prevádzkovateľ musí určiť jedného pilota z posádky lietadla ako veliteľa lietadla.

- 8.f. Únave sa musí predchádzať vypracovaním systému rozpisu služieb. V rámci rozpisu služieb je pre let alebo sériu letov potrebné zohľadniť čas letu, čas služby počas letu, čas služby a čas vymedzený na odpočinok. Obmedzenia v rámci systému rozpisu služieb sa musia zavádzať s prihliadnutím na všetky príslušné faktory, ktoré prispievajú k únave, ako napríklad najmä počet preletených letových úsekov, prekročenie časových pásiem, nedostatok spánku, narušenie biologického cyklu, nočné hodiny, poloha, kumulatívny čas služby počas daných časových úsekov, rozdelenie pridelených úloh medzi členov posádky a tiež zabezpečenie rozšírenej posádky.
- 8.g. Úlohy vymedzené v bode 6.a a úlohy opísané v bodoch 6.d a 6.e musí kontrolovať organizácia zodpovedná za riadenie zachovania letovej spôsobilosti, ktorá musí okrem požiadaviek prílohy I bodu 3.a spĺňať tieto podmienky:
- i) organizácia musí byť oprávnená na údržbu výrobkov, častí a zariadení, za ktoré zodpovedá, alebo musí mať uzatvorenú zmluvu s oprávnenou organizáciou na údržbu týchto výrobkov, častí a zariadení a
 - ii) organizácia musí vypracovať prevádzkovú príručku na použitie pre dotknutý personál a na jeho usmernenie, ktorá bude poskytovať opis všetkých postupov organizácie na zachovanie letovej spôsobilosti a prípadne opis administratívnych dohôd medzi organizáciou a organizáciou schválenou na údržbu.
-

PRÍLOHA V

Kritériá pre oprávnené subjekty uvedené v článku 13

1. Subjekt, jeho riaditeľ a zamestnanci zodpovední za vykonávanie kontrol sa nesmú zúčastňovať, či už priamo alebo ako splnomocnení zástupcovia, na navrhovaní, výrobe, predaji alebo údržbe výrobkov, častí, zariadení, zložiek alebo systémov, ani na ich prevádzke, poskytovaní služieb alebo používaní. Týmto sa nevylučuje možnosť výmeny technických informácií medzi zúčastnenými organizáciami a oprávneným subjektom.
2. Subjekt a zamestnanci zodpovední za úlohy súvisiace s udeľovaním osvedčení musia vykonávať svoje povinnosti s najvyššou možnou mierou profesionálnej čestnosti a technickej spôsobilosti a nesmú na nich pôsobiť tlaky a stimuly, najmä finančné, ktoré by mohli ovplyvniť ich úsudok alebo výsledky ich skúmania, najmä zo strany skupín alebo osôb, ktorých sa výsledky spojené s udeľovaním osvedčení týkajú.
3. Subjekt musí zamestnávať zamestnancov a mať k dispozícii prostriedky potrebné na primeraný výkon technických a administratívnych úloh súvisiacich s procesom osvedčovania; mal by mať aj prístup k výbave potrebnej na mimoriadne previerky.
4. Zamestnanci poverení vykonávaním preskúmania musia mať:
 - náležitý technický a odborný výcvik,
 - vyhovujúce znalosti o požiadavkách skúšok súvisiacich s udeľovaním osvedčenia, ktoré vykonávajú, a primerané skúsenosti s takými skúškami,
 - schopnosť vypracovávať vyhlásenia, záznamy a správy, ktoré preukazujú vykonanie preskúmania.
5. Je nutné zaručiť nestrannosť osôb poverených vykonaním preskúmania. Ich odmena sa nesmie určovať v závislosti od počtu vykonaných preskúmaní ani výsledkov týchto preskúmaní.
6. Subjekt musí uzavrieť poistenie hmotnej zodpovednosti, pokiaľ jeho zodpovednosť neprevezme jeden členský štát v súlade s jeho vnútroštátnym právom.
7. Zamestnanci subjektu musia zachovávať služobné tajomstvo v súvislosti so všetkými informáciami, ktoré získajú pri vykonávaní svojich úloh na základe tohto nariadenia.

PRÍLOHA VI
TABUĽKA ZHODY

Nariadenie (ES) č. 1592/2002	Toto nariadenie
Článok 1	Článok 1
Článok 2 ods. 1	Článok 2 ods. 1
Článok 2 ods. 2 písm. a) až e)	Článok 2 ods. 2 písm. a) až e)
—	Článok 2 ods. 2 písm. f)
Článok 2 ods. 3	Článok 2 ods. 3
Článok 3 písm. a) až g)	Článok 3 písm. a) až g)
—	Článok 3 písm. h) až l)
Článok 4 ods. 1 písm. a) až c)	Článok 4 ods. 1 písm. a) až c)
—	Článok 4 ods. 1 písm. d)
—	Článok 4 ods. 2 a 3
Článok 4 ods. 2	Článok 4 ods. 4
—	Článok 4 ods. 5
Článok 4 ods. 3	Článok 4 ods. 6
Článok 5 ods. 1	Článok 5 ods. 1
Článok 5 ods. 2 prvý pododsek úvodná veta	Článok 5 ods. 2 prvý pododsek úvodná veta
Článok 5 ods. 2 prvý pododsek písm. a) až c)	Článok 5 ods. 2 prvý pododsek písm. a) až c)
Článok 5 ods. 2 prvý pododsek písm. d)	Článok 5 ods. 2 prvý pododsek písm. d) a e)
Článok 5 ods. 2 prvý pododsek písm. e) a f)	Článok 5 ods. 2 prvý pododsek písm. f) a g)
—	Článok 5 ods. 3
Článok 5 ods. 3	Článok 5 ods. 4
Článok 5 ods. 4 prvý pododsek úvodná veta	Článok 5 ods. 5 prvý pododsek úvodná veta
Článok 5 ods. 4 prvý pododsek písm. a) až d)	Článok 5 ods. 5 prvý pododsek písm. a) až d)
Článok 5 ods. 4 prvý pododsek písm. e) body i) až iii)	Článok 5 ods. 5 prvý pododsek písm. e) body i) až iii)
—	Článok 5 ods. 5 prvý pododsek písm. e) body iv) až vi)
Článok 5 ods. 4 prvý pododsek písm. f) až i)	Článok 5 ods. 5 prvý pododsek písm. f) až i)
—	Článok 5 ods. 5 prvý pododsek písm. j)
Článok 5 ods. 5 prvý pododsek úvodná veta	Článok 5 ods. 6 prvý pododsek úvodná veta
Článok 5 ods. 5 prvý pododsek písm. a), b) a c)	Článok 5 ods. 6 prvý pododsek písm. a), b) a c)
—	Článok 5 ods. 6 prvý pododsek písm. d)
Článok 6	Článok 6
—	Článok 7
—	Článok 8
—	Článok 9
—	Článok 10

Nariadenie (ES) č. 1592/2002	Toto nariadenie
Článok 8 ods. 1	Článok 11 ods. 1
—	Článok 11 ods. 2 až 4
Článok 8 ods. 2	Článok 11 ods. 5
—	Článok 11 ods. 6
Článok 9	Článok 12
—	Článok 13
Článok 10 ods. 1	Článok 14 ods. 1
—	Článok 14 ods. 2
Článok 10 ods. 2	Článok 14 ods. 3
Článok 10 ods. 3	Článok 14 ods. 4
Článok 10 ods. 4	Článok 14 ods. 5
Článok 10 ods. 5	Článok 14 ods. 6
Článok 10 ods. 6	Článok 14 ods. 7
Článok 11	Článok 15
—	Článok 16
Článok 12	Článok 17
Článok 13 úvodná veta	Článok 18 úvodná veta
Článok 13 písm. a)	Článok 18 písm. a)
—	Článok 18 písm. b)
Článok 13 písm. b)	Článok 18 písm. c)
Článok 13 písm. c)	Článok 18 písm. d)
—	Článok 18 písm. e)
Článok 14	Článok 19
Článok 15 ods. 1 úvodná veta	Článok 20 ods. 1 úvodná veta
Článok 15 ods. 1 písm. a) až j)	Článok 20 ods. 1 písm. a) až j)
—	Článok 20 ods. 1 písm. k) a l)
Článok 15 ods. 2	Článok 20 ods. 2
—	Článok 21
—	Článok 22
—	Článok 23
Článok 16 ods. 1 a 2	Článok 24 ods. 1 a 2
—	Článok 24 ods. 3
Článok 16 ods. 3	Článok 24 ods. 4
Článok 16 ods. 4	Článok 24 ods. 5
—	Článok 25
Článok 17	Článok 26
Článok 18	Článok 27
Článok 19	Článok 28

Nariadenie (ES) č. 1592/2002	Toto nariadenie
Článok 20	Článok 29
Článok 21	Článok 30
Článok 22	Článok 31
Článok 23	Článok 32
Článok 24 ods. 1 až 4	Článok 33 ods. 1 až 4
—	Článok 33 ods. 5
Článok 25 ods. 1 a 2	Článok 34 ods. 1 a 2
—	Článok 34 ods. 3
Článok 26	Článok 35
Článok 27	Článok 36
Článok 28	Článok 37
Článok 29 ods. 1 a 2	Článok 38 ods. 1 a 2
Článok 29 ods. 3 písm. a) až j)	Článok 38 ods. 3 písm. a) až j)
—	Článok 38 ods. 3 písm. k) a l)
Článok 30	Článok 39
Článok 31	Článok 40
Článok 32	Článok 41
Článok 33	Článok 42
Článok 34	Článok 43
Článok 35	Článok 44
Článok 36	Článok 45
Článok 37	Článok 46
Článok 38	Článok 47
Článok 39	Článok 48
Článok 40	Článok 49
Článok 41	Článok 50
Článok 42	Článok 51
Článok 43	Článok 52
Článok 44	Článok 53
Článok 45	Článok 54
Článok 46 ods. 1, úvodná veta	Článok 55 ods. 1, úvodná veta
Článok 46 ods. 1 písm. a) až d)	Článok 55 ods. 1 písm. a) až d)
—	Článok 55 ods. 1 písm. e)
Článok 46 ods. 2 a 3	Článok 55 ods. 2 a 3
—	Článok 56
—	Článok 57
Článok 47 ods. 1 a 2	Článok 58 ods. 1 a 2
Článok 47 ods. 3	—

Nariadenie (ES) č. 1592/2002	Toto nariadenie
Článok 47 ods. 4	Článok 58 ods. 3
Článok 47 ods. 5	—
—	Článok 58 ods. 4
Článok 48 ods. 1 úvodná veta	Článok 59 ods. 1 úvodná veta
Článok 48 ods. 1 písm. a)	Článok 59 ods. 1 písm. a) a b)
Článok 48 ods. 1 písm. b) a c)	Článok 59 ods. 1 písm. c) a d)
—	Článok 59 ods. 1 písm. e)
Článok 48 ods. 2 a 3	Článok 59 ods. 2 a 3
	Článok 59 ods. 4
Článok 48 ods. 4 až 10	Článok 59 ods. 5 až 11
Článok 49	Článok 60
Článok 50	Článok 61
Článok 51	Článok 62
Článok 52	Článok 63
Článok 53	Článok 64
Článok 54	Článok 65
Článok 55	Článok 66
Článok 56	Článok 67
—	Článok 68
Článok 57	Článok 69
Článok 59	Článok 70